Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1266

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՄԱՐՏ 88 (Ն. Տ.) 3 ԱՊՐԻԼ 1888

22 ՐԷՃԷՊ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده (ارەولك)
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գանձկան արծաթ		160
» »	Վեցամսեայ	»	»	80
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց »	եւ օտարական			
Թղթատարով	տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար	եւ օտարական			
Թղթատարով	վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	Ֆրանք		56
» »	վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համբաւ ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած Նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՄԱՐՏ, 1888

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՄԱՐՏ 28ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 30 ՄԱՐՏ)

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Երեկի Սուրհանդակաւ ստացուած լրագիրք Նոր տեղեկութիւններ կուտան Պուքրէշի խռովութեանց վրայ, զորս համառօտիւ ծանուցինք երէկ. Նախընթաց շաբթու մէջ շատ մը Նախարարական երեսփոխանք գումարուած էին, ընդդիմադիր կուսակցութեան դէմ բռնել պէտք եղած ընթացքին վրայ խորհրդակցելու. Վստահութեան քուէ տրուած էր Նախարարապետ Պ. Պրադիանոյի, որ հետեւեալ օրը Նախագահեց ի պատիւ իրեն տրուած հացկերոյթի մը. Նոյն օր Կարոլ Թագաւոր Պէրլինէ և Վիէննայէ կը վերադառնար, և միանգամայն ուժանակաւ թագաւորութեան հրատարակման տարեդարձին առթիւ, մայրաքաղաքին մէջ հանդէսներ տեղի կ'ունենային. Ասկէ այս պարագայից մէջ, բազմաթիւ ընդդիմադիրք արքայական պալատը դիմեցին, և հոն մտան՝ Թագաւորը շնորհաւորելու պատրուակաւ. Բազմութիւնը, պալատան մէջ մտնելուն պէս, համակիր աղաղակներով ողջունեց զՊ. Լասքար Քադարճի, Նախկին պահպանողական Նախարարապետ և գլուխ ընդդիմադիր կուսակցութեան. Պ. Քադարճի Թիկնապահի մը միջոցաւ լուր ղրկեց Թագաւորին թէ կը փափաքի Ներկայանալ՝ Պ. Պրադիանոյի դէմ ժողովրդեան գանգատները բացատրելու. Թագաւորը պատասխանեց թէ ժողովրդային ճնշման տակ չի կրնար ունկնդրութիւն շնորհել, բայց հետեւեալ [illegible] կ'ընդունի զՊ. Քադարճի, եթէ միայնակ գայ. Այս պատասխան տհաճութիւն պատճառեց, և պահ մը բազմութիւնը դիտաւորութիւն յայտնեց գիշերը պալատան մէջ անցունելու. Թիկնապահներու թախանձանաց վրայ, ամբոխը ցրուեցաւ, բայց փողոցներու մէջ Պ. Պրադիանոյի դէմ ցոյցերը վերսկսան. Զօրաց միջամտութիւն հարկաւոր եղաւ, բարեկարգութիւն վերահաստատելու. Հետեւեալ օր, բազմութիւնը դիմեց դէպ ի խորհրդարանական պալատն, ուր առանց տոմսակի ո՛չ ոք ընդունելու համար զգուշական միջոցներ ձեռք առնուած էին. Բայց հարիւրի չափ երիտասարդք, առաջնորդութեամբ ընդդիմադիր երեսփոխանաց, բռնութեամբ Ներս մտան. Բարապանք դէմ դրին. կռիւ մը տեղի ունեցաւ. ատրճանակներ արձակեցան, բարապաններէն մի քանին ծանրապէս վիրաւորեցան, մէկն ալ սպաննեցաւ. Պ. Պրադիանօ, որ ժողովոյ մէջ էր, հրամայեց Խորհրդարան բերել զօրքերն որք պարտէզին մէջ պահուած կը կենային. Զօրքերը սուինի ծայրով դուրս հանեցին ժողովուրդը. Միանգամայն Խորհրդարանին մէջ գտնուող ամեն անձանց արգիլուեցաւ դուրս ելնել, մինչեւ որ դատական քննութիւնք կատարէին. Երեսփոխաններէն շատեր բողոքեցին. Բայց օր մը ամբողջ երեսփոխանք և ունկնդիրք բանտարկեալ մնացին. Ընդհանուր դատախազն ու հարցաքննիչ դատաւորն առաջին քննութիւն մը կատարելով, իբրեւ խռովութեան հեղինակ ձերբակալեցին երկու ընդդիմադիր երեսփոխաններ, Պ. Ֆլէվա և Պ. Ֆիլիբէսքօ. Պ. Ֆլէվա ատրճանակ պարպած էր, և բացատրութիւն տալու հրաժարելով, Նախատալից խօսքեր ըսաւ Նախարարապետին և Երեսփ. ժողովոյ Նախագահին դէմ. Պ. Ֆիլիբէսքօ՝ երեսփոխանական առանձնաշնորհման յենլով՝ մերժեց ո՛ և է բացատրութիւն տալ. Քանի մ'ընդդիմադիր խմբագիրներ ալ, որք զինեալ էին և ժողովուրդը գրգռող ճառեր կ'արտասանէին, ձերբակալեցան. Քննութիւններէն երեւցաւ Նաեւ թէ ընդդիմադիր երեսփոխանաց գրեթէ ամենքը րէվօլվէր ունէին. Որովհետեւ ժողովոյ Ներքին կանոնադիրը կ'արգիլէ զէնքով Ներս մտնել, յանցաւորք դատական իշխանութեան յանձնուեցան. Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆէրէքիտ ծանոյց թէ ամեն միջոցներ ձեռք պիտի առնուին Թագաւորն և Խորհրդարանն յարգել տալու և փողոցներու մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար. ժողովատեղիէն դուրս ալ շատ մը ձերբակալութիւնք եղան, և կը ծանուցուի թէ զինուորական օրէնք պիտի հրատարակի Պուքրէշի մէջ. Այս խռովութեանց մէջ կը տեսնուի Ռուսիոյ մատն, որ Ռումանիոյ դիրք կարեւորութեան պատճառաւ, կ'ուզէ որ իւր կուսակիցք գործոց գլուխը գտնուին Ռումանիոյ մէջ, երբ կարեւոր դէպքեր կը պատրաստուին Արեւելից կողմէ. Պուքրէշի [illegible] ցնցում պատճառեցին ի Վիեննա, ուր բնաւ չէր կարծուեր թէ Ռումանիոյ գործերն անչափ տագնապալի վիճակի մը հասած լինին. Աւստրիոյ կառավարութիւնը մտահոգութեամբ կը դիտէ թէ՛ Ռումանիոյ և թէ Սերպիոյ գործերը. Սերպիոյ մէջ եւս, Կրուիչ գնդապետի Նախարարութիւնն, որ աւստրեան ազդեցութեան կը կրթէր, Ռուսիոյ կուսակցաց թշնամութեան նշաւակ է աւելի քան երբեք.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Աւասիկ Պուլանժէ զօրավարին յայտարարութիւնն.

«Ընտրողք Էնի Նահանգին.

«Վերջին կիւրակէի քուէարկութիւնն ընտրութենէ տարբեր նպատակ մ'ունէր.

«Այդ քուէարկութիւն ցոյց մ'էր, բողոք մ'էր.

«Ցոյց՝ ազգային արժանապատուութիւնն և հայրենեաց հողային ամբողջութիւնը պահելու հարկին վրայ.

«Բողոք՝ ընդդէմ անկարող վիճակին ուր արդ. անկեալ կը գտնուին Խորհրդարանն և հանրային իշխանութիւնք.

«Բողոք ընդդէմ զրպարտութեանց եւ անիրաւութեանց զորս կը բարդեն հանրապետական զինուորի մը վրայ, որ դիտումն եղած է հայրենեաց պաշտպանութիւնն.

«Առանց պատճառի պաշտօնանկեալ զինուորական մեծ ընտանիքէն կորզուած ըլլալ, բայց չէի ընտրելի ձեր քուէներով. իմ անունս վրայ հաստատեցիք ձեր հանրապետական և հայրենասիրական համոզումներ.

«Ցոյցն ըստ կարի ինքնաբուխ, բողոքն ըստ կարի փայլուն եղաւ.

«Կառավարութիւնը դաս մ'առաւ, յորմէ պարտի օգտիլ.

«Դալով ինձ, այնչափ կը յարգեմ ընդհանուր քուէարկութիւնն որ չեմ կրնար այսօր ընդունիլ երեսփոխանական աթոռ մը, զոր ընդունելով վնասած պիտի լինիմ ուրիշ ընտրելիներու, որոց հետ զուգընթացաբար, եւ ո՛չ թէ անոնց հակառակ, իմ անունս ներկայացուած էր ձեր քուէին.

«Շնորհակալութիւ՜ն, բիւր շնորհակալութիւն, հայրենասէ՜րք Էնի, ձեր ջերմ համակրանաց համար, որք եկան զիս սփոփել բոլոր այն փոքրոգութեանց մէջ որք կը զզուեցնեն զիս կենացս մէջ չպիտի մոռնամ երբեք մարտ 25ի ընտրութիւնն.

«Եւ արդ, ներեցէք որ ձեզմէ խնդրեմ տալ ձեր քուէներ ընտրելեաց մէջէն անոնց որ կարող է լաւագոյնս մարտնչիլ հայրենեաց պատուոյն և Հանրապետութեան Նուիրական շահուց համար.»

ԶՕՐ. ՊՈՒԼԱՆԺԷ

Պատերազմական Նախարար Զօր' Լօֆրօ, զինուորական ընդհ. յանձնաժողովոյն դատաստանն հաղորդելով Հանրապետութեան Նախագահին, անոր հաւանութիւնը խնդրեց, որպէս զի՝ ըստ զինուորական օրինաց՝ Զօր. Պուլանժէ, իբր գործած անկարգապահութեանց ի պատիժ, բանակին կարգերէն ջնջուի, և հասարակ քաղաքացի դառնայ. Բայց որովհետեւ Պ. Պուլանժէ երեսուն տարիէ աւելի ծառայած է բանակին մէջ, և հետեւապէս [illegible]ցած է, նախարարը կ'առաջարկէ որ այս պաշտօնանկ զօրավար ի պաշտօնէ դադարի զինուորական ծառայութենէ՝ հանգստեան թոշակաւ. Նախագահն հաւանեցաւ, և մարտ 27էն Պ. Պուլանժէ բանակին հետ ո՛ և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն ունենալէ դադրեցաւ.

Չափաւոր հանրապետական լրագիրք կը պնդեն թէ Էնի Նահանգէն Պ. Պուլանժէի ստացած 45,000 քուէներուն գրեթէ կէսը տուած են Պօնաբարդեանք, որոց սկզբունքին համաձայն է Պ. Պուլանժէի զինուորական ընտրելութիւնն. Ակներեւ է թէ Հանրապետութեան Թշնամիք Պ. Պուլանժէի անուան վրայ կը միաբանին՝ փորձանք մը բերելու համար Երրորդ Հանրապետութեան գլխուն. Պ. Պուլանժէի բարեկամք մեծ պատրաստութիւններ կը կատարեն ապրիլ 3/15ին Նօրէն (Լիլ) երեսփոխան ընտրել տալու համար զնա.

Եւրոպիոյ լրագրապետաց երիցագոյնն, Պ. Ֆիլիբ Պուրսոն, որ 57 տարիէ հետէ կը խմբագրէր Մոնիթեօր Պէլժ լրագիրն, ի Պրուսէլ մեռաւ մարտ 20ին, ի հասակի 87 ամաց. Մեծ յարգանք կը վայելէր իւր պաշտօնակցաց և ընդհանրապէս պէլժ ընկերութեան կողմէ.

—Լեհ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Զարին եղբայր Վլատիմիր մեծ-դուքսն ի մօտոյ Քիէվի կուսակալ պիտի անուանուի, և հոն 100,000 զօրաց բանակ մը պիտի հաստատէ.

—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ պատերազմական Նախարարութիւնը փոքր լրամատով բազմահարուածեան հրացաններուն շինութիւնն յառաջ կը տանի անդադար փութաջանութեամբ որ տարւոյս վերջն հինգ զօրաբանակներ այս Նոր հրացանով սպառազինուած պիտի լինին.

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Սօֆիա, 29 մարտ, առ. Թ.

Բոքով հազարապետի գործին քննութիւնը վերջացաւ. Նա իւր բնակարանին՝ Պուէվ հազարապետին հետ ամբաստանեալ էր զինուորական սնտուկէն դրամ գողցած լինելուն համար. Երկուքին ալ յանցաւորութիւնն ապացուցեալ կը թուի. Կ'ամբաստանուին Նաեւ թէ կաշառք առնլով զինուորական ծառայութենէ ազատ արձակած են մի քանի անձեր, մանաւանդ չորս հրեաներ, որոց ամեն մէկն 950 ոսկի ճարեր է. Զինուորական ատեանն առաջիկայ շաբթու մէջ պիտի գումարի՝ ամբաստանեալները դատելու. Իվանով հազարապետն, ամբարէն զօրաց ճիւղին տնօրէն, նմանապէս զինուորական ատեանին առջեւ պիտի դատուի, իւր հաշուակալութեան մէջ 52,000 ֆր.ի բաց ունենալուն համար.

—Նախկին Նախարարապետ Պ. Քարավէլովի այս օրերս Ռուսիոյ կողմը դառնալը սապէս կը պատմուի. Պ. [illegible] դուրս չելնելու դատապարտեալ էր երկար ժամանակէ ի վեր, ազատութիւն գտնելուն պէս Պուքրէշ գնաց, եւ տեսաւ ռուս դեսպանն՝ զՊ. Հիդրովօ, որոյ քով գտաւ նաեւ 1887 մարտին Ռուսճուքի գործին մէջ դեր ունեցող պուլկար սպաներէն մի քանին. Երկար խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան, որոշուեցաւ նոր լրագիր մը հրատարակել, և զՊ. Քարավէլով Պ. Զանքովի հետ հաշտեցնելու փորձեր եղան. Պուլկար կառավարութիւնը տեղեակ է այս ամեն մեքենայութեանց. խստիւ կը հսկէ դաւադրիչներուն վրայ. Ալեքսանդր Իշխանի դէմ յաջողած դաւին պէս բան մը անկարելի է Ֆերտինանտ Իշխանի դէմ, որոյ շուրջ շատ լաւ հսկողութիւն կը լինի. Իւր Թիկնապահներէն մին կասկածելի ընթացք ունենալով, անմիջապէս ձերբակալեցաւ. Դաւադիրք ուրիշ կերպիւ յաջողութիւն չեն կրնար ունենալ բայց եթէ ընդհանուր շարժում մը յարուցանելով երկրին մէջ.

—Պ. Քարավէլով իւր [illegible] անուն լրագրով կը խօսի ի Նպաստ Ռուսիոյ. կ'ըսէ թէ Պուլկարիա պէտք է հպատակի կա՛մ Աւստրիոյ ազդեցութեան, որ ճշմարիտ բռնապետութեան մը պիտի լինի, եւ կամ Ռուսիոյ ազդեցութեան, որ աւելի մեղմօրէն ի գործ պիտի դրուի. Պէտք չէ ուրեմն վարանիլ. Այնու հանդերձ երկիրը բոլորովին Ռուսիոյ յանձնել ալ պէտք չէ. [illegible] պետ Պ. Ռատոսլաւով եւս խստիւ կը հարուածէ զՊ. Ստամպուլով, բայց կը խնդրէ Ֆերտինանտ Իշխանի պահպանումը.

Անցեալ շաբթու Անգլիա Նոր զրահաւոր մը ի ծով իջուց, Նեղոս անունով, պողպատեայ, 105 մեգրօ երկայնութեամբ և 22 մեգրօ լայնութեամբ, 11,940 տակառաչափ պարունակութեամբ, 12,000 ձիու զօրութեամբ, և 16 1/2 մղոն արագութեամբ, զրահին հաստութիւնն 35 էն 50 սանտիմէտր, և սպառազինեալ չորս խոշոր թնդանօթներով, և 38 հատ ալ զանազան կարգի միջակ և փոքր թնդանօթներով.

—Զանզիպարի Սուլթանը մեռաւ յանկարծակի. Իւր եղբայր յաջորդեց, եւ հեռագրաւ մը զիւր գահակալութիւն ծանուցանելով Վեհ. Ապտիւլ Համիտ Կայսեր, Թուրքիոյ և Զանզիպարի միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց շարունակումն հայցեց.

—Պիզմարք Իշխան, Նախարարական վերջին խորհրդոյն մէջ որ տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Ֆրետերիկ կայսեր, քաղաքական կացութեան վրայ ընդհանուր տեսութիւն մ'ըրեր և իւր արտաքին քաղաքականութիւնը բացատրեր է. Կայսրը մի առ մի հաստատեր է Իշխան-Նախարարապետին գաղափարներն ու առաջարկները.

—Պուլկար կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ մայիս 1ին հասարակութեան յանձնելու համար պուլկարական միացեալ երկաթուղւոյ [illegible] (Ցարիպրոտ-Սօֆիա-Վաքարել).

—Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ Նոր «միջադէպ» մ'ալ.—[illegible] անուն իտալեան վաճառաբերձ շոգենաւը Նիսի ջուրց մէջ առանց դրօշի Նաւարկած պահուն, ֆրանսական մարտանաւք հրացանի երկու հարուածներ արձակեր են անոր վրայ, որ չէ վնասուեր. Առաջին հարուածին վրայ, իտալեան Նաւը պարզեր է իւր դրօշ, որով երկրորդ հարուածը սխալ մ'եղեր է Ֆրանսացւոց կողմէ. Իսկ սոքա կ'ըսեն թէ իրենց մարտանաւք թնդանօթի փորձ կ'ընէին, զոր դադրեցուցին երբ տեսան իտալեան Նաւն, և երբ Նա անձեռացաւ, շարունակեցին իրենց փորձեր. Ո՞ր կողմն հաւատանք.

—Անցեալ շաբթու մէջ երկու օր անստորագիր Նամակներ տարածեցան ի Պերլին հասարակութեան մէջ և լրագրաց ոմանց մէջ ալ արձագանգ գտան, ծանուցանող թէ Պիզմարք Իշխան կաթուածի յանկարծակի տագնապներ ունեցած է, և կեանքը վտանգի մէջ է. Բայց քննութեամբ հասկցուած է թէ Սակարանի շահադիտաց մեքենայութիւնը են այս զրոյցք.

—Սերպիոյ Սմէտէն քաղաքը մարտ 27ի գիշերը քիչ մնաց որ ողողուէր՝ Դանուբի պատուարներէն միոյն խզման պատճառաւ, զոր Նորոգել և ամրացնել կ'աշխատուի մեծաւ փութաջանութեամբ.

—Պեշտ, 29 մարտ. Պուլկար կառավարութիւնն ամենայն յաջողութեամբ կ'աշխատի դրամ կորզել Քօպուրկի իշխանական գերդաստանէն. Առանց այս դրամական աջակցութեան, զինուորական բռնապետութիւնն որ այժմ կը տիրէ Սոֆիայի մէջ՝ չի կրնար կանգուն մնալ, ժողովրդեան մէջ տիրող դժգոհութեան պատճառաւ. Պուլկարիոյ մէջ մեծ թշուառութիւն կը տիրէ՝ տրոց ծանրացման եւ գործոց դադարման պատճառաւ.

—Վիէննայի լրագիրք կը պատմեն թէ ի Սոֆիա Ֆերտինանտ Իշխանի Նախագահութեամբ տեղի ունեցած Նախարարական խորհրդոյ մը մէջ, Իշխանն առաջարկեր է Նախարարներուն որ աւստրիացի սպաներ ընդունուին պուլկար բանակին մէջ. Բայց պատերազմական Նախարար գնդապետ Մուդքուրոֆ խստիւ ընդդիմացեր է, յայտարարելով որ եթէ աւստրիացի սպաներ ընդունուին, պուլկար սպայք պիտի հրաժարին, և ինք ալ պիտի հարկադրուի հետեւիլ անոնց օրինակին.

ՎԵՐՋԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ

Մեր ընթերցողք կը յիշեն Պիզմարք Իշխանի բանախօսութիւնն, որով Վիլհէլմ կայսեր մահը ծանուցանելով Ռայխսդակին, ներկայացուցած էր նորա վերջին ստորագրութիւնը կրող պաշտօնագիրն, ի մասին Ռայխսդակի փակման. Պիզմարք Իշխան, կայսեր հաւանութեան ներկայացնելով այն պաշտօնագիր, խնդրած էր որ չստանայ իւր անուան սկզբնատառը միայն դնելով. Իսկ կայսրն, իւր մահէն երկու օր յառաջ, դեռ բաւական ուժ կ'զգար իւր անունն ամբողջովին գրելու. Այս վերջին ստորագրութիւն պատմական բան մը դարձած է, և գերման լրագիրներն ընդօրինակելով, Նոյնութեամբ կը դնենք ստորեւ.

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Wilhelm

ՎԵՐՋԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Wilhelm

—)(57)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՓՕԹԹԻՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Այս յետադարձ շարժումն յաջող գնացած էր: Հեռուանց Նշմարած էր Լիւսիէնը որ կը խօսակցէր Տիկին Նուազէի ու դստերն հետ, բայց զգուշացած էր այն տեղ աղմուկ յարուցանելէ, վասն զի գուցէ այս անգամ եւս Նախորդին նման ձախողութեան մը հանդիպէր.

Զօէ՝ հեռանալով ծառուղիէն, առանց յարգելու մարգագետնաց վրայ կոխելու մասին դրուած արգելքն եւ պարտիզպանաց կողմէ վռնտելու վտանգին ենթարկելով ինքզինքը, ծառաստանէ ի ծառաստան գնացած էր գաղտագողի, մինչեւ այն դալարեաց թուփն որուն ետին կը գտնուէին երկու կանայք ու երիտասարդն, եւ իւր թաքստոցէն պէտք եղածին չափ մօտիկ ըրաւ գիտնալու համար թէ իւր տարփածուն ի՞նչ տեսակ յարաբերութիւն ունէր այդ կանանց հետ: Կը մնար ուրեմն իրեն գիտնալ միայն թէ ո՛վ էին անոնք, եւ որովհետեւ այս բանս չէր կրնար հարցունել անոնց դարպասանին մէջ, սպասեց որ խօսակցութիւնը վերջանայ եւ սկսաւ անոնց քայլերուն հետեւիլ, առանց ուշադրութիւն դարձնելու Լիւսիէնի վրայ զոր յառաջիկային մէջ գտնել մտադրած էր հաստատապէս.

Այժմ գիտէր այն տունն ուր կը բնակէին. Ուրեմն պիտի գիտնար Նաեւ անոնց անունն, երբ ուզէր.

Զօէ ի ձեռին ունէր իւր վրէժխնդրութիւն, եւ եթէ գործադրութիւնը կը յապաղէր, զայն լաւագոյն կերպիւ պատրաստելու նպատակաւ էր միայն.

Սիմոնէ անտեղեակ էր այս ամենուն եւ ժամանակ չունեցաւ երկարօրէն խորհրդածելու այս միջադէպին վրայ, վասն զի ծերունի սպասաւորը դուռը բանալով ծանոյց թէ Պ. Բօլ Նուազէ պարտիզին մէջ կ'սպասէր տիկնոջ եւ օրիորդին.

Հօրեղբօր այցելութիւնն, այդ վայրկենին, շատ աւելի կը շարժէր Սիմոնէի հետաքրքրութիւնը քան կասկածելի արարածի մը հանդիպումն. Ուստի ուղղակի իւր մօր հետ պարտէզ գնաց ուր Նուազէ խոշոր սիկառ մը կը ծխէր եւ մեծաքայլ կը շրջէր.

—Ա՛հ, եկաք, ըսաւ կշտամբական ձայնով մը. կարծեցի թէ այլ եւս տուն չպիտի վերադառնայիք. Ուստի՞ց կուգաք տեսնենք.

—Մօնսօ դարպասէն, փութաց պատասխանել Տիկին Նուազէ, եւ Պ. Պօղբէյիսին պատահեցանք անդ.

—Դիպուածո՞վ, հարցուց Բօլ հօրեղբայրն հեգնութեամբ.

—Ըսած էի Նմա թէ ամեն օր, ժամ հինգին, հոն կ'երթանք, եւ եկաւ գտաւ զմեզ. Միթէ մե՞ղք գործեցինք զինք տեսնել փափագելով.

—Մեղք չեմ համարիր. Շատ լաւ կ'ընէք օգուտ քաղելով այն դիւրութիւններէն զորս կ'ընծայէք Նմա: Միայն, ինձ կը թուի թէ շատ կ'աճապարէք եւ ճշգիւ եկած եմ իմանալու համար թէ գործը մինչեւ ո՞ւր պիտի տանիք.

—Այդ խօսքերն ի՞նձ կ'ուղղէք.

—Ձեզ եւ եղբօրդստերս. Նախ ձեզ. Երէկ, սեղանին վրայ, այնպիսի ընթացք մը բռնեցիք որ Ֆօռդէլ բարեկամս վշտացուցիք եւ խորապէս վիրաւորեցիք զայն.

—Ուրեմն ամուսնանալու խորհուրդէն կը հրաժարի՞.

—Այդպէս որոշած էր. բայց խնդրեցի որ սպասէ.

—Ի՞նչ բանի սպասել.

—Մինչեւ որ դրապէս իմանամ ձեր Նպատակը.

—Եւ հաւանեցա՞ւ.

—Ո՛չ այո ըսաւ ո՛չ ալ ոչ. բայց ապահով եմ որ իւր որոշումէն ետ չպիտի կենայ, եթէ շարունակէք հետն այնպէս վարուիլ ինչպէս կը վարուիք.

—Փոյթս չեմ ըներ եթէ այլ եւս չի տեսնեմ զինքը.

—Ըսելը դիւրին է. Գիտել պիտի տամ ձեզ թէ գործին մէջ գլխաւոր շահ ունեցողը դուք չէք եւ թէ դուք չէք կրնար լուծել խնդիրն. Ես եւս չեմ կրնար լուծել զայն, ես որ ձեզմէ աւելի քաջ կը ճանչնամ Պ. Պօղբէյիսը.

—Ճշմարիտ է, մեզմէ շատ աւելի լաւ կը ճանչնաք. Պահ մ'առաջ յայտնեց մեզ թէ իւր մայրը ձեզ ծանօթ է եղեր.

—Ա՛հ, այդ բանն ըսա՞ւ ձեզ.

—Այո... եւ յարեց թէ չէր համարձակեր խնդրել որ իրեն յայտնէիք անունն այդ հօր որ լքած է իւր որդին. Խոստացայ իրեն որ ես պիտի հարցունէի ձեզ այդ անունն եւ ահաւասիկ կը հարցունեմ. Հրաւիրեցիք զիս այդ երիտասարդին վրայ ունեցած կարծիքս յայտնել. Ձեզ պատասխանելէ առաջ, կը հրաւիրեմ զձեզ որ յայտնէք ինձ նորա ընտանեաց վրայ գիտցածնիդ. Պ. Պօղբէյիսի հայրը մեռա՞ծ է.

—Ո՛չ. Ողջ է, ըսաւ Նուազէ, թերեւս վարանումէ մը յետոյ.

—Եւ միշտ կը ծածկէ՞ ինքզինքը.

—Մինչեւ վերջը չպիտի ծածկէ.

—Պատուաւո՞ր մարդ մ'է.

—Այո՛.

—Ի՞նչ ընել մտադիր է իւր որդւոյն համար.

—Դեռ ոչինչ որոշած է. Թերեւս ճանչնայ զայն... ապագային մէջ. Այս բան կախում ունի...

—Ի՞նչ բանէ.

—Այդ որդւոյն հետեւելիք ընթացքէն որ մինչեւ ցարդ յուսալի եղած է. Այլ կրնամ ապահովել զձեզ, որ ամեն պարագայի մէջ, իւր հարստութեան մէկ մասն անոր պիտի կտակէ.

—Ուրեմն հարո՞ւստ է.

—Ձեզմէ աւելի հարուստ.

—Շատ լաւ. Ըսել է Պ. Պօղբէյիս շատ լաւ փեսացու մ'է ձեր եղբօրդստեր համար.

—Այո՛, եթէ անոր հաճելի երեւի. Սիմոնէ միայն կրնայ յայտնել մեզ զայդ.

—Եւ կ'ըսեմ... բայց ձե՛զ միայն, պատասխանեց Սիմոնէ.

—Ա՛հ, այսպէ՞ս, գոչեց Տիկին Նուազէ, ուրեմն այստեղ աւելի եմ ես. Շա՛տ լաւ. չեմ ուզեր Նեղել զձեզ եւ կ'երթամ. Սիրտդ հօրեղբօրդ բա՛ց, քանի որ Նորա վրայ միայն վստահութիւն ունիս. Միայն, կանխաւ կ'ազդարարեմ քեզ որ առանց իմ հաւանութեանս չես կարող ամուսնանալ, վասն զի արբուն հասակդ թեւակոխած չես դեռ.

Այս սպառնական եզրակացութեան վրայ, մայրը ցասմամբ հեռացաւ, մեր ելաւ այն սանդուխէն որ դէպի իւր յարկը կը տանէր.

Ո՛չ դուստրն ո՛չ ալ տագրը չփորձեցին վար դնել զայն. Երկուքն ալ կ'զգային թէ կարգադրելիք հաշիւ մ'ունէին եւ թէ Տիկին Նուազէ արգելք պիտի լինէր իրենց միտքերնին համարձակօրէն բացատրելու.

—Միակ հարցում մը ունիմ քեզ ուղղելու, ըսաւ հօրեղբայրը. Պ. Պօղբէյիս երդուաւ ինձ թէ կը սիրէ զքեզ...

—Երէկ յայտնեց ինձ... ընթրիքէն վերջն... երբ առանձին մնացի իրեն հետ.

—Հովանիի՞ն Ներքեւ... կը կասկածէի.

—Եւ պահ մ'առաջ, Մօնսօ դարպասանին մէջ, եթէ խօսակցութիւնն երկարէր, ապահովապէս ձեռքս պիտի խնդրէր մօրմէս... որ տարակոյս չունիմ թէ պիտի հաւանէր.

—Ես ալ տարակոյս չունիմ. բայց ահա հասաւ սրտաբաց խօսելու ժամը. Կը սիրե՞ս զայն.

Եւ որովհետեւ Սիմոնէ լուռ կը մնար.

—Մտիկ ըրէ՛, յարեց հօրեղբայրը կատարելապէս ազատ կը թողում զքեզ կարծիքդ յայտնելու. Երկու մարդիկ թեկնածու են քեզ. Անցեալ օր արդէն հարցուցի քեզ թէ ի՞նչ կը խորհիս անոնց վրայ. Պատասխանեցիր ինձ որպէս պարտ էիր պատասխանել. ըսիր ինձ թէ խոստմանդ հաւատարիմ պիտի մնաս, թէ այդ սիրեցեալ Էտուարը քու ամուսինդ պիտի լինի. Բայց Էտուար երէկ բոլորովին ձախող ընթացք մը բռնեց. միւսն ընդհակառակն ըսաւ եւ ըրաւ ինչ որ պէտք էր քեզ հաճոյ երեւելու համար. Զգացումդ փոխեցի՞ր.

—Կը վստահեցունէ՞ք զիս թէ չպիտի վիրաւորուիք եթէ սրտաբաց խօսիմ.

—Ի՞նչ բանէ պիտի վիրաւորուիմ. Ուրեմն կը տարակուսի՞ս քեզ նկատմամբ տածած գորովոյս վրայ.

—Ո՛չ, բայց... ներեցէք համարձակութեանս, ինձ այնպէս թուեցաւ թէ այդ երիտասարդը մտաւոր արենակցութիւն մ'ունէր ձեզ հետ...

—Կարելի եղածին չափ մօտաւոր, պատասխանեց հօրեղբայրն անխորհրդաբար.

Ապա, ինքզինքը ժողվելով, յարեց.

—Իւր հայրն իմ լաւագոյն բարեկամս էր... եւ է տակաւին... այս բանս կրնամ խոստովանիլ քեզ. Բայց ի՞նչ հարկ... Միթէ կը կարծես թէ պիտի վարանի՞մ երբ խնդիրը կը կայանայ ընտրութիւն մը կատարել քու երջանկութեանդ եւ երիտասարդի մը միջեւ զոր դեռ ութ օր առաջ չէի ճանչնար. Խօսէ՛, կ'ըսեմ քեզ... եւ բան մը չեմ ծածկեր քենէ.

(Շարունակելի)

—Փարիզէ կը գրուի թէ ֆրանքեւիտալեան առեւտրական դաշնագրոյն խզման հետեւանքներէն մին ալ սա եղած է որ Մեսաժըրիի շոգենաւերէն մին այս օրերս Մարսիլիա հասած է Կ. Պոլսէ 100,000 հաւկիթ բերելով. Իտալեան հաւկիթները ֆրանսական մաքսերուն ծանրութեամբ սղած լինելով, օսմ. հաւկիթն աւելի աժանկուգայ Մարսիլիացիներուն. Այս է անշուշտ պատճառն որ այս տարի Կ. Պոլսոյ մէջ հաւկիթ սովորականէն քիչ է, և համեմատաբար աւելի սուղ. Մեսաժըրիի շոգենաւք Կ. Պոլսէ հաւեր, վառեակներ և նոյն կարգի ուրիշ կենդանիներ ալ մեծ քանակութեամբ պիտի տանին եղեր Ֆրանսա.

—Վիլհէլմ կայսեր խնայութեանց արդիւնքն եղող անձնական հարստութիւնն, իւր կտակին համեմատ, կը հասնի յիսուն միլիոն մարքի, կամ երկու ու կէս միլիոն անգլ. ոսկւոյ. Այս հարստութեան մեծագոյն մասը թողած է «Արքունի Գանձարանին», զոր իւր եղբայր՝ Ֆրետերիկ Վիլհէլմ Թագաւոր հաստատած էր, և ուր աւելի եւս պիտի աճի Վիլհէլմ կայսեր հարստութեան այս մասն. Մնացեալ մասը պիտի բաժնուի Աւկուսդա կայսրուհւոյն և Վիլհէլմ կայսեր երկուց զաւակաց՝ Ֆրետերիկ կայսեր և Պատէնի մեծ-դքսուհւոյն միջեւ. Աւկուսդա կայսրուհւոյն թողուած են նաև Պապելսպերկի պալատն ի Բոձտամ և Քօպլենձի պալատը.

—Շուէտի Օսկար թագաւորն այս օրերս կը մեկնի Ստոքհոլմէ, Իտալիա, Փորդուգալ, Անգլիա և ուրիշ երկիրներ շրջելու համար.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ հրաւէր ուղղեց մայրաքաղաքս գտնըւող բոլոր եպիսկոպոսաց և հրաւիրեց զանոնք ի խորհրդակցութիւն կարեւոր խնդրոյ մը համար որով տարիէ մ'ի վեր կ'զբաղի Ազգն.

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօնական Ժողովն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ընդ ատենապետութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի. Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հիւանդ լինելով չ'կրցաւ նախագահել սոյն նստին.

Ժողովն, ըստ առաջարկութեան Կրօնական Արժ. Տեսչին, Դիմաքսեան Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոսին յանձնեց՝ դասական ոճով Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Պատմութիւն մը յօրինել.

Վաւերացուց Տ. Սարգսեան Արժ. Տ. Սահակ քահանայի հեղինակած Քրիստոնեական Կրօնագիտութիւնն ի պէտս զարգացելոց.

Նոյնպէս վաւերացուց Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազանի Ս. Գրոց Պատմութեան Նախնական դասագիրքը.

Նառլը Գաբուի եկեղեցւոյն առժամեայ քարոզիչ կարգեց Արժ. Մելքիսեդեկ վարդապետը.

Ժողովն զբաղեցաւ նաև այլ և այլ խնդիրներով և ի մէջ այլոց խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ կրօնական թերթի վարչական խորհրդոյն հետ.

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Կ'իմանանք թէ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց մայրաքաղաքիս կարեւոր թաղի մը եկեղեցւոյն քարոզիչ պիտի կարգուի.

Ազգային Ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Մայր եկեղեցի.

Խառն Ժողովն ի նիստ պիտի գումարի վաղն ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ.

Այս կիւրակէ օր Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը կատարուելով յիշեալ խորհրդոյն անդամ ընտրուեցան Մեծ. Տեարք.

1. Անտոն Սէթեան
2. Գաբրիէլ Փափազեան
3. Գրիգոր Մարգարեան
4. Համբարձում Փափանողեան
5. Մկրտիչ Ինճէեան
6. Մկրտիչ Ուզունեան
7. Յակոբոս Նարկիլէճեան
8. Յարութիւն Շէքէրճեան
9. Յովակիմ Ֆէնէրճեան
10. Պօղոս Աֆէեան
11. Սիմոն Հանչերեան
12. Ստեփան Քէօսէեան

ՀԱՅԵՐԷՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Խասգիւղի հայ ընկերութիւնը կիւրակի գիշեր եղանակիս լաւագոյն երեկոյթն անցուց, շնորհիւ հայերէն ներկայացման որ տեղւոյն թատրոնին մէջ տրուեցաւ ի նպաստ Ընթերցասիրաց Ընկերութեան. Թատրոնը վայելուչ կերպիւ զարդարուած էր, օթեակներն ամբողջապէս գրաւուած էին հայ ընտանիքներէ, եւ նստարանաց վրայ պարապ տեղ չէր մնացած։ Հանդիսականք յատկապէս ունկնդրեցին Համլետի գեղեցիկ քայլերգը, զոր ջերմապէս ծափահարեցին. Մնաքեան խումբը գնահատելի յաջողութեամբ ներկայացուց ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏՆԵՐՆ, հանրածանօթ սրտաշարժ թատերգութիւնն, որ Մեծ Պահոց քարոզի մը չափ հրահանգիչ եւ բարոյացուցիչ լինելու եզական արժանիքն ունի. Շատեր տեսած են այս խաղ, բայց ինչպէս ի Բերա, Խասգիւղի մէջ ալ մեծագոյն հետաքրքրութիւն կը շարժէր հայերէն ներկայացում մը, որ տարիներէ հետէ չէր տրուած այլ եւ այլ պատճառներով. Մնաքեան խմբին համակրողք հետաքրքիր էին մանաւանդ տեսնելու թէ այսչափ տարիներէ ի վեր հայերէն ներկայացում չտալով այս խումբ չէ՞ր կորուսած հայերէնի վարժութիւնը. Տեարք Մնաքեան, Զօպանեան և Պինէմէճեան (Ադրիանուպոլսեցի) իրենց ընտիր և սահուն արտասանութեամբ ապացուցին թէ այս երկիւղ կարծուածին չափ հիմնաւոր չէ. Խմբին միացեալ անդամոց արտասանութիւնն ալ դէշ չէր բնաւ, բայց քիչ մը բացագանչական շեշտ և աւելի կամ նուազ փոփոխմանք տարբերութեանց կազմութեան մէջ՝ կը ցուցնէին թէ նոյն իսկ Մնաքեան խումբն հոգ պէտք է տանի մերթ ընդ մերթ այսպիսի հայերէն ներկայացումներ տալու, չկորուսանելու համար հայերէնի վարժութիւնն, որ իւր գնահատելի առաւելութիւններէն մին է. Ներկայից համակրական ջերմագին արտայայտութիւնք լրագրական ամեն յօդուածէ աւելի պերճախօս ապացոյց մ'եղան մերթ ընդ մերթ հայերէն ներկայացումներ տալու օգտակարութեան ու կարեւորութեան. Այս մասին թէ՛ Մնաքեան խումբն և թէ հայ հասարակութիւնը պարտին օգտել կայսերական կառավարութեան թոյլտուութենէն, որ չէ արգիլած հայ լեզուի գործածումը թատերաբեմի վրայ, և կը շատանայ հայերէն խաղերուն վրայ ի գործ դնելով նոյն գրաքննութիւն որ ընդհանուր օրէնք է ամեն լեզուէ թատերգութեանց համար. Օտարաբնակ Հայեր սուղ կուտան հայերէն ներկայացումներ, եւ քանի որ Թուրքիոյ մէջ պետական արգելք չկայ, Մնաքեան խմբին փորձեալ ճարտարութենէն եւ հայ հասարակութեան ազգասիրութենէն պէտք է ակնկալենք կրկնութիւնն այն երեկոյթին որ այնչափ հաճոյք պատճառեց ի Բերա եւ ի Խասգիւղ.

Տօմէն յետոյ ներկայացուեցաւ Մոլիէրի հանրածանօթ զաւեշտը, Բռնի Բժշկութիւն, Թուրքերէն սքանչելի թարգմանութեամբ Վսեմ. Ահմէտ Միտհատ էֆէնտիի, յորում մանաւանդ Հօլասեան էֆ. արժանապէս ծափահարեցաւ իւր փիլիսոփայական դերով.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆ

Սանիյէի երկրորդ աստիճան և երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Արիֆ պէյի.

ՊԵՐԼԻՆԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ

Հաքիքաթ կ'իմանայ թէ Պերլինի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական անուանած է նոյն դեսպանատան առաջին քարտուղար Օսման Շիւքրի էֆէնտի, առաջին քարտուղար անուանած է երկրորդ քարտուղար Սալիհ էֆէնտի եւ երկրորդ քարտուղար անուանած է երրորդ քարտուղար Նազըմ էֆէնտի.

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Վիէննայէ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուս կառավարութիւնն հրահանգ տուած է իւր Կ. Պոլսոյ դեսպանին՝ որպէսզի Ռուսիոյ հարաւային սահմանագլխոյն վրայ համախմբուած զօրաց մասին հարկ եղած ապահովութիւնները տայ Բ. Դրան, միանգամայն յայտնէ թէ Զարն ո և է պատերազմասէր միտում չունի.

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Յայտնի է թէ տէրութեան քաղաքային և զինուորական պաշտօնէից յետնեալ ամսաթոշակք կը կարգադրուէին հաւալէներու միջոցաւ զորս Մալիյէն կուտար գաւառական սնտուկներուն վրայ. Վսեմ. Մահմուտ փաշայի Ելմտական Նախարար անուանուելէն ի վեր, այս տնօրինութիւն չգործադրուիր և ամսաթոշակք առկախ կը մնան. Սպարապետ Վսեմ. Ալի Սայիպ փաշա նկատողութեան առնլով այն կացութիւնն յոր մատնուած են այս պատճառաւ պատերազմական պաշտօնեայք, Ելմտական Նախարարութեան դիմելով հարցուցած է թէ ի՞նչ պատասխան տայ պահանջատիրաց և թէ առկախ հաշիւներն հաւալէներու կամ այլ արժէթղթոց միջոցաւ պիտի վճարուի՞ն.

Սպասելով տրուելիք որոշման, սեղանաւորք սկսած են զեղչել այդ յետնեալ ամսաթոշակներն և օգուտ քաղելով այս պատճառաւ յառաջ եկած անստուգութենէն ու անձկութենէն, 100էն 25էն մինչեւ 30ի բարձրացուցած են զեղչն և մեծաւ մասամբ 1304 տարւոյ ամսաթոշակները վճարած են 100էն 70 զեղչով մը. Այս ապօրինաւոր առեւտուր կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրած է որ լուրջ նկատողութեան առած է այն վնասը զոր այս պատճառաւ կը կրեն տէրութեան պաշտօնեայք. (Մուհպիր)

ՍԵՎԷՐԷԿԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Սեվէրէկէն յիսունէ աւելի թուրքերու ստորագրութեամբ առ Թարիք ուղղեալ հեռագիր մը դառնապէս կը գանգատի Րամազան, Օսման, Խալիլ և Խըտըր անուն անձանց դէմ որք ամեն տեսակ հարստահարութեամբ կը կեղեքեն եղեր տեղւոյն ժողովուրդն և մեծ վնաս կը հասցունեն կառավարական գանձուն. Կառավարական պաշտօնեայք իսկ չեն կրնար մաքառիլ նոցա ազդեցութեան դէմ. Հեռագիրն ի մէջ այլոց կը պատմէ թէ այդ չարագործք անցեալներն երբեք հազարէ աւելի քիւրտ աւազակներ հաւաքելով մեծ խռովութիւն մը հաներ են, յորում ութսուն հոգի սպաններ, իրր գիւղ և կառավարութեան ստացուածքն եղող քառասուն հազար օխաէ աւելի ծխախոտ այրեր և մեծ քանակութեամբ ապրանք կողոպտեր են. Առ այս եղած բողոքներու վրայ թէեւ կայս. Իրատէով քննութիւն մը հրամայուեր է, սակայն այս հրամանին գործադրութիւնը չէ յաջողած որովհետեւ թէ՛ քննիչ պաշտօնեայք և թէ՛ բողոքարկուք չեն կըրցած բան մ'ընել՝ սարսափած նոցա սպառնալիքներէն և չարագործութիւններէն. Հեռագիրն ի վերջոյ կը խնդրէ հարկ եղածը տնօրինել այդ չարագործաց նկատմամբ ի պաշտպանութիւն կառավարական ստացուածոց և հանրային իրաւանց.

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՆՔԵՐԸ

Յառաջագոյն ծանուցած էինք թէ Պ. Լէօնիտաս Պալդաճի կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրած էր Թուրքիոյ բոլոր այն հանքաց համար որոց շահագործումը չ'կատարեր կառավարութիւնն ինչպէս նաև այն հանքաց որք արտօնատեարց ձեռքէն առնուած են, այս վերջնոց իրենց խոստումը չկատարելուն համար. Արդ կ'ըսուի թէ այս կարեւոր ձեռնարկ ի գլուխ ելած է և վաւերացմամբ Վեհ. Սուլթանին՝ Պ. Պալդաճի վարձակալ նշանակուած է այդ կարգի հանքաց.

Փոխանակ Իսմայիլ Հաքքը փաշայի, Դ. զօրաբանակի զօրաբաժնի հրամանատարներէն Մուսա փաշա Մուսուլի կողմերը պիտի ղրկուի զսպելու համար մէկ քանի ապստամբ ցեղեր. Այս որոշում հեռագրաւ հաղորդուած է Մուսա փաշայի.

—Այտընի նորընտիր կուսակալ Րիզա փաշա, ինչպէս յայտնի է, իւր պաշտօնատեղին երթալէ առաջ մայրաքաղաքս պիտի գայ. Րիզա փաշայի վէզիրութեան աստիճանը վաւերացնող կայս. Մէնշուրն աստ պիտի կարդացուի Ն. Վսեմութեան ապարանքին մէջ և կայս. այդ հրովարտակը պիտի տանի կայս. պալատան քարտուղարներէն Հաքքը պէյ.

—Աղեքսանդրիայէն առնուած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ վախճանեալ բրէնս Հասան փաշայի յուղարկաւորութիւնն ամսոյս 17/29ին մեծ հանդիսիւ կատարուեր է ի ներկայութեան բնիկ եւ եւրոպացի ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը.

—Բարիզեան վերջին լրագրաց տեղեկութեանց նայելով, Դամասկոսի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Բէրէսիէ Գաշըրէի հիւպատոս անուանուեր է փոխանակ Պ. Կիլլուայի որ իրեն կը յաջորդէ ի Դամասկոս.

—Ներքին գործոց Նախարարութիւնն հրամայեց ամեն կողմ կրկնապատկել եղած հսկողութիւններն որպէսզի դժուար եւ վտանգաւոր պարագաներու մէջ ձերբակալեալ աւազակք չը յաջողին փախչել.

—Դատական յանձնաժողովն, իւր երէկի արտասովոր նստին մէջ, որ տեղի ունեցաւ ընդ նախագահութեամբ Նախարար Վսեմ. Ճէվտէդ փաշայի, յետ օրինական քննութեան Վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին անդամ կարգեց վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին անդամներէն Րէշատ պէյն.

—Պաղտատէ կը գրեն թէ ջուրց ողողումն արագօրէն կ'աւելնայ. Վտանգը մեծ է եթէ այս միջոցիս Տիգրանակերտի կողմերը ձիւներն հալիլ սկսին. Ջուրն սկսած է կոխել Զինուորական հիւանդանոցն. Եթէ այսպէս շարունակէ, Պաղտատ մեծ վտանգի մէջ կը գտնուի.

—Իտալական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Վէրնօնի և երկրորդ թարգման Պ. Կրազիանի, ինչպէս յայտնի է, իրենց կառավարութեան կողմէ հանգստեան կոչուած են. Թարիք ցաւ կը յայտնէ սոցա հանգստեան կոչուելուն համար որք, կ'ըսէ, պատուաւոր և ուղղամիտ՝ օսմանցիներու բարեկամ անձեր էին, բարւոք ծառայութիւններ մատուցած էին թէ՛ իրենց կառավարութեան և թէ Բ. Դրան և վայելած էին այս վերջնոյն համակրութիւնը.

—Երէկ ժամը 9ին Պոլսոյ Օտուն Գաբուի շրջակայից մէջ հրդեհ ծագելով փայտաշէն տուն մը այրեցաւ.

—Ի Պոլիս Գոճա Մուսթաֆա Փաշա թաղին մէջ Միհրան անուն կօշկակար մը, որ մտային խանգարում մը ունեցած էր, հացի դանակով իւր կինը վիրաւորած է. Միհրան ոստիկանութեան պաշտօնատունը ղրկուած է.

—Պուքրէշի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան Պ. Պալաչեանոյի հրաժարականն ընդունուած լինելով, Հռոմի դեսպան Պ. Բլաճէնօ պիտի յաջորդէ նմա ի Կ. Պոլիս.

—Արեւելեան երկաթուղեաց տնօրէնութիւնն հրահանգ ստացեր է ընկերութեան կեդրոնական վարչութենէն երեք ամիս եւս երկարել այն պայմանաժամն որ լրանալու մօտ է և որոյ միջոցին արմտեաց փոխադրութիւնը կը կատարուի զեղչեալ գներով.

—Համավէնտի ցեղէն 88 այր եւ 128 կին, որք երէկ Սամսոնէն մայրաքաղաքս բերուած էին, անմիջապէս Պէնկազի ղրկուեցան Մախսուսէի շոգենաւով.

—Ամասիաէն առ Թարիք ուղղեալ հեռագիր մը կը գանգատի Քէօբրիւ գաւառակի գայմագամին դէմ որ իւր պաշտօնին մէջ զեղծումներ կը գործէ և ի մէջ այլոց նպաստած է եղեր Շիւքրի անուն չարագործի մը Պոլիս փախչելուն.

—Ի Սեբաստիա Ունճու զատէ Հիւսէյին էֆէնտիի տան երեք տարեկան Ֆախրէտտին անուն որդին անձնասպան եղեր է րէվօլվէրի հարուածով մը. Անձնասպանութեան պատճառը տակաւին յայտնի չէ.

—Պոլսոյ ժանտարմաներու գունդին համար նուագածուաց խումբ մը պիտի կազմուի. Նոյն գնդին հրամանատար Մէհմէտ Բէհճէթ փաշա այժմ կ'ըզբաղի հարկ եղած նուագածութեան գործիներու գնմամբ.

ՄՈՍ

Սֆինքս շոգենաւ նաւապետ Նէյլ Նիքօլայէֆէ աստ հասաւ և ի մօտոյ Լիվըրբուլ պիտի երթայ ուղղակի.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 1 ապրիլ.

Պ. Պ. տը Ֆրէսինէ և Կոպլէ պիտի անդամակցին Պ. Ֆլոքէի նախարարութեան.

Բարիզ, 2 ապրիլ.

Զրոյց կը պտըտի թէ Պ. տը Ֆրէսինէ պիտի ստանձնէ պատերազմական նախարարութիւնը Պ. Ֆլոքէի դահլճին մէջ։

Բարիզ, 2 ապրիլ.

Կը հաւաստեն թէ նոր նախարարութիւնը կազմուած է հետեւեալ կերպիւ.

Պ. Պ. Ֆլոքէ, նախարարապետ եւ նախարար ներքին գործոց.
Կոպլէ, արտաքին գործոց.
տը Ֆրէսինէ, պատերազմական.
Ծով. Քրանձ, ծովային գործոց.
Ռիգար, դատական գործոց.
Բէյդրալ, ելեւմտից.
Լոքրուա, հանրային կրթութեան
Լուալ, հանրօգուտ շինութեանց
Վիէթ, երկրագործութեան.
Լըկրան, վաճառականութեան.

Բարիզ, 3 ապրիլ

[illegible] կը հրատարակէ զեկոյց մը ծանուցանող թէ նախարարութիւնը կազմուած չէ.

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Պուքրէշ, 1 ապրիլ

Պ. Պրադիանոյի նախարարութիւնն հրաժարական տուաւ. Թագաւորը կոչեց Կիքա իշխանը։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Վիէննա, 30 մարտ

Ցէդինէյէն կը գրեն առ [illegible] թէ Գարատաղի կառավարութիւնն Իտալիոյ հետ առեւտրական դաշնագիր մը կնքելու մօտ յատուկ պաշտօնեայ մը պիտի ղրկէ ի Հռոմ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 22 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	111 5/8
3 » » » (վճռ-կնին)	111 1/4
» Բարիզի » (պանքայի)	22 67 1/2
» » » (վճռ-կնին)	22 75

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Գահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս.)	Սէրի	Գ. Կ.	15 8
Պօրսային գոցումէն վերջը	»	»	15 8
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	15 7
Բարձրագոյն գին	»	»	15 7
Նուազագոյն »	»	»	15 7
Կէսօրին	»	»	15 7

ԻՍԹԻՔՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	Գ. Կ.	35 30
Այս առաւօտ	»	35 28
Կէսօր	»	35 28

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	1858) 1862)	A	Սէրի	Գ. Կ.	23
»	1860) 1863) 1872)	B	»	»	14
»	1865) 1869) 1873)	C	»	»	0 · 15

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4 12
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	7 2
Պանք տը Գօնս	»	6 35
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	4 15
Թրամուէյ	»	410
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	37
Օպլիկասիօն տը Բրիորիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	130

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ՂՐՇ.	100
0 Ֆրանքնոց	»	88 7
Անգլիական ոսկի	»	111 16
Բօլ իմփէրիալ	»	90 36
Քրիմից	»	51 15
[illegible] թղթադրամ	»	10 70
» արծաթ	»	76 30
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 13
[illegible]	»	104 10
Հինգնոց	»	104 10
Մէթալիք	»	103
Թաաֆիէ	»	13 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Այս օր Եւրոպական Պորսայի հեռագիր չստացանք երկուշաբթի տօնին պատճառաւ.

ՏԷՐ ՍԱՀԱԿԵԱՆ
ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
ՕՐԹԱՔԵՕՅ

Վարժարանիս Տնօրէնութիւնն՝ ազգային երկսեռ մանկութեան բարոյական դաստիարակութեան հետ միանգամայն աշակերտութեան առանձին տնտեսագիտութեան գլխաւոր եւ էական պայմաններէն մին եղող ձեւագիտութիւնն իսկ նկատողութեան առնլով՝ ամսէ մը ի վեր է վարժարանիս աղջկանց դասարաններուն քով հմուտ եւ անուանի ձեւագիտութեան ուսուցիչ մը կարգած է որ կ'աւանդէ գործնական և տեսական ձեւագիտութիւն, հիմնական և դիւրուսոյց կանոններով, առանց ծնողքները ծանր և [illegible] ծախուց ենթարկելու։

Այս առթիւ կը փութամք յայտարարել թէ պիտի ընդունիմք նաև մասնաւոր աշակերտուհիներ՝ ձեւագիտութեան դասուց համար, չափաւոր պայմաններով։

Փոխ-Հիմնադիր Տնօրէն
Ա. Գ. ԿԷՕՆՃԵԱՆ

1640 2—2

ՏԻԿԻՆ ԿՐԻՒՋՔԻ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
ԵՒ ՄԱՍԷՕԶ
(Masseuse)

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԵՒ ԱՐԱԳ ԲՈՒԺՈՒՄՆ
Ցօղացաւի, լնջուածքի եւ որովայնի ու ջղային հիւանդութեանց, գիտական շփմամբ (massage)

Խորհրդակցութիւնք ժամ 2էն 4 (Ը. Ե.), Բերայի մեծ փողոց, 439 Սեպահի Լուսանկարչատան վերի յարկը.

1555 11—12

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵՐԻԶԱ, 2 մարտ

Երիզա՝ որ Ազգային եւ կրթական տեսակէտով քանի տարիներէ ի վեր առաջնակարգ տեղին կը բռնէր Հայաստանի գաւառաց մէջ, ցաւալի է տեսնել որ սկսած է յետադէմ քայլեր առնուլ. Առաջնորդական խնդիրն իւր բոլոր կարեւորութեամբ հանդերձ կը շարունակէ տակաւին անլուծելի մնալ եւ զբաղեցնել ազգայնոց մտքերն և կեդրոնական վարչութիւնն. Ազգ. Պատրիարքարանի հրամանաւ Արժ. Նիվրուզեան Առաջնորդական տեղապահ ընտրուելէ յետոյ՝ ժողովուրդը ներքին քնաբեր ազդեցութեան տակ ինկած է կարծես, բոլորովին երեսի վրայ թողլով ազգային կրթութեան գործն և անոր յարակից խնդիրներն. Այն ամեն Հայագիր եւ օտարագիր, որք տեսած են զԵրիզա, ամեն նկատմամբ գեր ի վեր հռչակած են զայն վարչական և կրթական գործոց մէջ իւր ունեցած բարւոք գործունէութեան համար, սակայն այսօր տխուր իրականութիւնը բոլորովին հակառակն է.

Արդարեւ Երիզա իւր ունեցած վարչական ընտիր կազմակերպութեամբ Ազգային Պատրիարքարանին վրայ բեռ մը չէր լիներ, ինքնին տնօրինելով գաւառին ընթացիկ գործերն և կրթութեան գործին մեծ զարկ տալով, այլ չեմ գիտեր ո՛րպիսի պատճառներ այժմ վեր ի վայր շրջած են այս ամեն յառաջդիմական և յուսալից երեւոյթներ.

Ընկերական վարժարանն, Հայաստանի մէջ Սանասարեան վարժարանէն յետոյ միակ բարձրագոյն նախակրթարանն, որ խնամեալ կրթութիւն կը մատակարարէր և մեծ պակաս մը կը լնուր՝ տէրութեան և ազգին տալով կարող ընթացաւարտներ, քանի մը ամիսներէ ի վեր փակուած կը մնայ, ի մեծ ցաւ ընդհանուր ազգայնոց, սոսկ դրամական անձկութեան պատճառաւ.

Կեդրոնական Ուսումնարանն, որ Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ հասութիւ և աշակերտաց թոշակներով կը կառավարուէր նախորդին նման ուսումնական ծրագրով մը, այսօր բոլորովին անխնամ վիճակ մ'ունի. Երբ կը յիշենք սոյն վարժարանին իրական յառաջդիմութիւններն և հասուցած ուսումնաւարտներն, որք այսօր կը փայլին յորմէ հետէ վարժարանին ղեկն յանձնուած էր յաւէտ ողբացեալ Տ. Գրիգոր քահանայ Մամիկոնեանի, կը ցաւինք այժմ տեսնելով որ այն ճշմարիտ ազգասէր և կարող հայուն դրած հիմերը կ'սկսին քայքայիլ իւր վախճանումէն յետոյ, յաջորդաց անկարողութեան պատճառաւ.

Քրիստոնէական օրիորդաց վարժարանն, որ Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան տարեկան նպաստիւք գաւառին կրթական պէտքը կը հոգացնէր, տալով ազգին բարեկիրթ և ուսեալ օրիորդներ, վարժ ի ձեռարուեստս, այժմ տխուր վիճակի մը մատնուած է՝ Ազգ. Հայուհեաց ընկերութեան տարեկան նպաստը դադրելէն ի վեր.

Ազգային կրթութեան այս անկերպարան վիճակին մէջ եթէ մխիթարական կողմ մը կայ, այն ալ Ս. Նշան թաղի Եզնիկեան վարժարանին բարեկարգ և յուսալից վիճակն է. Մարգար էֆ. Շաւարշ, քաջահմուտ հայերէն և ֆրանսերէն լեզուաց պատմութեան և աշխարհագրութեան, կոչուած է սոյն վարժարանի տնօրէնութեան պաշտօնին և միանակ կը տքնի երկու ամիսէ ի վեր մանկտւոյն կրթութեան մակարդակը բարձրացնել. Մի եւ նոյն ժամանակ չենք կրնար մեր սրտին ցաւը զսպել, տեսնելով որ Թաղ. խորհուրդը սոյն կրթական պաշտօնէին կը վճարէ [illegible] վարձք մը, ամսական 2 Օսմ. ոսկի.

—Յունվար 25ն Երիզացւոց համար տխուր օր մ'էր, որովհետեւ նոյն օր Վարդան աղա Ալթունեան 61 տարեկան հասակին մէջ կը կնքէր իւր մահկանացուն. Հանգուցեալը բազմամարդ ընտանիք մը կը թողու, յորում կը փայլի իւր անդրանիկ որդին՝ Նշան էֆ. Բաչեան, այժմ ի Պոլիս. Հանգուցեալն, որ աւելի քան 30 տարիներէ ի վեր ազգային պաշտօններու մէջ գտնուած էր, կը փայլէր յամենայնի անաղարտ կերպիւ. Իւր վեհանձնութեան համար զինքը կը կոչէին Քօչ Վարդան.

Երիզացին յուղարկաւորութեան մեծաշուք հանդէս մը կատարելով ցոյց տուաւ թէ ո՛ր աստիճան համակրութիւն կը վայելէր նա իւր մէջ. Բոլոր վարժարանաց աշակերտք խմբովին ներկայ գտնուեցան թաղման հանդէսին. Մարգար էֆ. Շաւարշ հանգուցելոյն շիրմին վրայ դամբանական մը խօսելով դրուատեց նորա ազգօգուտ գործունէութիւնն և մատուցած կարեւոր ծառայութիւնները.

ՊԱՆՏՐՄԱ, 10 մարտ.

Ընդհանուր ցաւ պատճառեց տեղւոյս բրիտանական հիւպատոս Պ. Ե. Բանարիտզի մահն՝ որ տեղի ունեցաւ մարտ 6ին. Հանգուցեալն իւր ազնիւ բնաւորութեամբ և լուսաւորեալ գաղափարներովն համօրէն քաղաքացւոց համակրութիւնը շահած էր, ուստի իւր թաղման օրն ընդհանուր սուգի օր մ'եղաւ Պանտրմացւոց՝ որք խուռն բազմութեամբ կը հետեւէին իւրեանց բարեկամին դագաղին.

Դագաղն Հայոց եկեղեցւոյն առջեւէն անցնելով, դիմաւորուեցաւ հայ հոգեւորականներէն որք, զգեստաւորեալ, Եկեղեցւոյն դրան առջեւ հոգեհանգստեան Աւետարան մը կարդացին, և դասատու Շիրինեան էֆ. դամբանական մ'արտասանեց յայտնելով Հայոց ցաւն ի կորուստ իւրեանց բարեկամին, զի հանգուցեալը ջերմ հայասէր էր. Ինքն 56 տարեկան էր հանգուցեալն, և վերջերս անուանուած էր նաև Հելլենական փոխ հիւպատոս, և կը թողու բազմաթիւ ընտանիք մը. Բրիտանական հիւպատոսարանի գործերու վարչութիւնը, թարգման Սարգիս էֆ. Մսըրեանի յանձնուած է.

ՅՈՊՊԷ, 14 մարտ

Ամսոյս 10ին քաղաքիս մէջ տարածուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր մահուան լուրը. Տեղւոյս գերմանական փոխ հիւպատոսն Մեծ. Ս. Ս. Մուրատեան յատուկ շրջաբերականաւ ծանոյց այս ցաւալի լուրն թէ՛ քաղաքիս գայմագամ պէյին և թէ՛ բոլոր օտար տէրութեանց փոխ հիւպատոսաց, խնդրելով որ հիւպատոսարանաց դրօշակներն երեք օր անխափան կէս պարզեն ի նշան սգոյ. Նմանապէս հրաւէր խօսեցաւ իրենց հետեւեալ օրուան տեղի ունենալիք հանգստեան արարողութեան պաշտօնապէս ներկայ գտնուելու, ի ժողովարանի տեղւոյս գերմանական գաղթականութեան. Հետեւեալ օրն ամսոյս Ն. Տ. 11ին ըստ եւրոպացւոց ժամ 10ին, տեղւոյս գերմանական գաղթականութեան մեծ մասը, մօտ 500 հոգի, իրենց երաժշտական խմբով ուղղուեցան գերմանական հիւպատոսարանն և անտի առաջնորդեցին իրենց փոխ հիւպատոսն Մեծ. Ս. Ս. Մուրատեան, որ իւր հիւպատոսական համազգեստը կը կրէր, իրենց ժողովարանն, որ քաղաքիս հարուստ Գերմանացիի մը մեծ պարտիզին մէկ անկիւնն է. Անդ ներկայ կը գտնուէին թէ՛ քաղաքիս գայմագամ պէյն և թէ օտար տէրութեանց փոխ հիւպատոսք համազգեստիւք, իրենց աւագ թարգմաններով, ինչպէս նաև օտարազգի ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը. Արարողութիւնն սկսաւ երեքին օրհնութեամբ և երաժշտական խմբին տխուր երգեցողութեամբ, որ կէս ժամ տեւեց.

ապա երեքն առեան ենելով պերճ քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան ունենալով Դաւիթ արքայի վերջին օրերն և իւր թագաւորութիւնը Սողոմոնին յանձնելն. իւր արտասանած խօսքերը բոլոր ներկայից ուշադրութիւնը գրաւեցին. Քարոզը վերջանալով և օրհնութեամբ հանդէսն ալ փակուելով, բոլոր պաշտօնական մարմինք ընդ առաջ ունենալով իրենց [illegible] ուղղուեցան գերմանական փոխ-հիւպատոսարանն. Անդ, պաշտօնական այցելութեամբ, թէ՛ քաղաքիս գաւառապետ պէյն և թէ փոխ հիւպատոսք իրենց ցաւակցութիւնն արտայայտեցին Մեծ. Ս. Ս. Մուրատեանին հանգուցեալ Վեհ. Վիլհէլմ Ա. Կայսեր Գերմանիոյ մահուան առթիւ, որոց պատասխանեց Մեծ. Մուրատեան, շնորհակալութիւն յայտնելով զի իրենց ներկայութեամբն հանդիսին փառաւոր շուք մը տուին և ողջերթ մաղթեց նոցա. Այս տեսակ հանդէս մը շատ քիչ տեսնուած էր քաղաքիս մէջ.

Այսօր նաւահանգիստ ժամանող թէ՛ աւստրիական եւ թէ գաղիական ընկերութեանց շոգենաւներն ի նշան սգոյ իրենց դրօշները կէս պարզած էին.

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Վարչական Խորհրդոյ առ տասնեւեօթներորդ Ընդհանուր Ժողովն Բաժնետիրաց, գումարեալ 1888 Մարտ 16/28ին ընդ նախագահութեամբ Գ. Տ. Բասրալըի.

ՏԵԱՐՔ,

Մեր Ընկերութեան Հիմնական կանոնագրին 33րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պատիւ ունինք այսօր ի սովորական Ընդհանուր Ժողով գումարել զձեզ, համար տալու համար ձեզ Ընկերութեան գործառնութեանց վրայ 1887 դեկտեմբեր 31ին փակուած տարեշրջանի միջոցին, և ձեր խորհրդակցութեանց ներկայելու ժողովիս օրակարգն անցուած խնդիրները.

Շահ-ու-Վնասի հաշուոյն մէջ մեր գծերու խառն հասոյթք են 38,288·96·50 ոսմ. ոսկի ընդդէմ 37,161·30·50 ոսմ. ոսկւոյ 1886ի տարեշրջանի միջոցին, որ է ըսել 1,127·66 ոսմ. ոսկւոյ յաւելեալ տարբերութիւն մը այս տարուան համար.

Յետագայ բաղդատական ցուցակը ցոյց կուտայ ձեզ այս գծերու իւրաքանչիւրին հասութից յաւելումը կամ նուազումը.

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ ՉՈՐՍ ԳԾԵՐՈՒ ՀԱՍՈՅԹԻՑ

Գիծ	1886	1887	Տարբերութիւն Աւելի	Պակաս
Պէշիքթաշ	1,928,254·75	2,010,103·75	81,849	
Աք-Սէրայ	1,349,350·50	1,394,684·50	45,334	
Եէտի-Գուլէ	239,676·50	233,589·—		6,087·50
Թոփ-Գափու	199,048·75	190,719·25		8,329·50
Ոսկ. ղրշ.	3,716,130·50	3,828,896·50	127,183	14,417

Այսինքն ոսկեդրամով 112,766 ղրշ աւելի 1887ի տարեշրջանին մէջ.

Ղալաթիա-Բերա-Շիշլի գծին հասոյթն եղած է 19,735· 58· 75 ոսմ. ոսկի, ընդդէմ 19,002· 60· 50 ոսմ. ոսկւոյ 1886ի տարեշրջանին մէջ, այսինքն 750· 98· 25 ոսմ. ոսկւոյ յաւելում մը.

Ծախքերը, միասին առնլով պարտաթղթոց տոկոսներն և գլխամասերն, եղած են 19,843· 31· 50 ոսմ. ոսկի, որոց բաժանումը պիտի գտնէք այս տեղեկագրին կից թիւ 1 տախտակին մէջ.

Ինչպէս կը տեսնէք այս թուանշաններէն, այս գծին կացութիւնը շատ բարւոքած է, ինչպէս յուսալ կուտայինք ձեզ անցեալ տարի.

Զ. Շրջանակի Թաղապետութեան հետ մեր ունեցած դատն, որոյ մասին խօսեցանք ձեզ մեր նախորդ տեղեկագրով, կը շարունակուի դատարանաց առջեւ, այլ տակաւին չկրցանք լուծում մը ձեռք բերել.

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

Ընկերութեան պաշտօնէից թիւն որ 1886 դեկտեմբեր 31ին 210 էր հին գծերուն համար և 105 Շիշլիի գծին համար, այժմ 223 է հին գծերուն համար և 110 Շիշլիի գծին համար, հետեւեալ կերպիւ բաշխուած.

Պաշտօնեայք				Ամսաթոշակք
Տնօրէնութիւն	21		Ոսկեդրամ	20,225
Օրթագիւղի գիծ	76	Ղրշ. 27,138)	108էն	26,674
Վագոններու		1,629)		
Պոլսոյ գծեր	126	39,314)	108էն	38,506·50
Վագոններու		2,273)		
	223			85,405·50
Շիշլիի գիծ	110	36,215)	108էն	35,597·25
Վագոններու		2,230)		

1886ին ամսաթոշակաց գումարն էր 79,638·75 ղրշ. ոսկեդրամ չորս գծերուն համար, այսինքն 5,746·75 ղրշ ոսկեդրամի յաւելում մը 1887 տարւոյն համար, որ յառաջ կուգայ միայն և օրական պաշտօնէից յաւելումէն մթերանոցաց մէջ և գծերուն վրայ՝ երթեւեկութեան և երիվարաց թուոյն յաւելման պատճառաւ.

Մի և նոյն պատճառներով, ամսաթոշակներն որք 1886ին 34,479·75 ղրշ ոսկեդրամ էին Շիշլիի գծին համար, 35,597·25 ղրշ են 1887ին, այսինքն 1,117·50 ղրշի յաւելում մը.

ՁԻԱՆ

1887 դեկտեմբեր 31ին մեր մթերանոցաց մէջ գտնուող երիվարաց թիւն էր.

120 Պէշիքթաշի մթերանոցին մէջ
218 Աք-Սէրայի » »

338 Երկու մթերանոցաց մէջ, և
238 Շիշլիի մթերանոցին մէջ

576 Երիվար ընդ ամենը.

1886 դեկտեմբեր 31ին մեր ունեցած երիվարաց թիւն էր 308՝ Պէշիքթաշի և Աք-Սէրայի մթերանոցաց մէջ և 216՝ Շիշլիի մթերանոցին մէջ, որով 1887ին 30 երիվար աւելի ունինք Պէշիքթաշի և Աք-Սէրայի մթերանոցաց մէջ և 22 երիվար աւելի Շիշլիի մթերանոցին մէջ, ընդամենն 52 երիվար աւելի, որ հարկ դատուած է երթեւեկութեանց յաւելման պատճառաւ.

1887ի տարեշրջանին մէջ մեր կորուստք եղած են

24 եր. մեռած և 16 եր. ծախուած հին գծերէն
12 եր. մեռած Շիշլիի գծէն

Ընդամենը 36 երիվար մեռած և 16 երիվար ծախուած, որոց տեղ գնած ենք նոյնչափ թուով երիվարներ հին և նոր գծերուն համար.

Այս երիվարք 132,124 ղրշ ոսկեդրամի ծախս մը տուած են մեզ, որոյ 104,175 ղրուշը Շահ-ու-Վնասի հաշուոյն պարտուց կողմն անցած է Մաշուածք երիվարաց գլխոյն տակ, և 27,949 ղրշը Շիշլիի Շահագործման հաշուոյն պարտուց կողմը. Գալով աւելցուած 52 երիվարներուն, սոցա արժած են 132,123 ղրշ. Այս գումարին մեծ մասն, այսինքն 95,419 ղրշը գեղչուած է [illegible] հաշուոյն Վաճառուած և Մաշուած գլխէն, որ մասնաւորապէս վերապահուած էր առ այս և որ այս կերպիւ բոլորովին սպառելով այդ հաշիւն ալ կ'անհետանայ. իսկ մնացեալն, այսինքն 36,704 ղրշը, Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման գրամագլխէն.

1887ին մեր երիվարաց միջին թիւն եղած է 317, օրականաց թիւն 115,918 և երիվարաց սննդեան ծախքն 529,745·25 ղրշ, այսինքն մէն մի երիվարի համար 4·57 ղրշ, մինչդեռ 1886ին օրականաց թիւն էր 110,904, որոց համար ծախսուած էր 505,652·75 ղրշ, այսինքն միջին հաշուով օրական 4·56 ղրշ մէն մի երիվարի համար.

Ուրեմն ընդհանուր ծախուց վրայ 24,092·50 ղրշի և ուտեստի գնոյն վրայ 0·01 ղրշի յաւելում մը կայ՝ 5·014 օրականաց յաւելման պատճառաւ. Նմանապէս վերջին 6 ամիսներուն մեր երիվարաց օրական ուտեստին վրայ աւելցուցինք մէկ օխա գարի և մէկ օխա յարդ մէն մի երիվարի համար, և տեսանք թէ այս շատ լաւ արդիւնք մը յառաջ բերաւ մեր երիվարաց վրայ և մեծապէս նպաստեց նոցա վիճակին բարւոքման. սակայն, շնորհիւ այն զեղչեալ գներուն որովք յաջողեցանք ձեռք ձգել մեր երիվարաց ուտեստին զանազան նպարներն, ուտեստին գինը միմիայն 0·01 աւելցած է.

Շիշլիի գծին վրայ 1887ին ծախսեցինք 394,477·25 ղրշ վասն երիվարաց սնուցման՝ 81,898 օրականի համար, այսինքն մէն մի ձիու համար օրը միջին հաշուով 4·38 ղրշ. 1886ին ծախսած էինք 367,246 ղրշ 73,804 օրականի համար, այսինքն միջին հաշուով օրը 4·97 ղրշ մէն մի ձիու համար. Ուրեմն 1887ին 27,231·25 ղրշի յաւելում մը կայ որ յառաջ կուգայ 8,094 օրականի և ուտեստի քանակութեան յաւելումէն, ինչպէս վերն ըսինք. Սակայն հակառակ այսմ և շնորհիւ նպարուց աժանութեան և փոխադրութեան գնոյն զեղչման, ուտեստի գինն իջած է 0·14 ղրշի և Շիշլիի գծին ուտեստի միջին գնոյն ու միւս գծերուն միջին գնոյն միջեւ գտնուած տարբերութիւնը, որ փոխադրութեան ծախուց հետեւանքն է, այժմ լոկ 0·26 ղրշ է, մինչդեռ 1886ին 0·41 ղրշ էր.

Յետագայ ցուցակները ցոյց կուտան 1886 և 1887 տարիներու մէջ նպարուց բաղդատական գները.

ՆՊԱՐՈՒՑ ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՄԻՋԻՆ ԳՆԵՐԸ

	1886	1887	Տարբերութիւն Աւելի	Պակաս
Գարի օխան ղրշ.	0·687	ղրշ. 0·671		0·016
Վարսակ »	0·559	0·556		0·003
Խոտ »	0·305	0·317	0·012	
Թեփ »	0·336	0·339	0·003	
Յարդ կենդինարը	7·490	5·798		1·692

ՄԻՋԻՆ ՈՒՏԵՍՏՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԿԵՐՊԻՒ ԿԱԶՄՈՒԱԾ Է

	1886	1887	Տարբերութիւն Աւելի	Պակաս
Գարի օխան	4·899	5·368 օխան	0·469 օխան	
Վարսակ »	0·392	0·213		0·179
Խոտ »	0·300	0·353	0·053	
Թեփ »	0·014	0·026	0·012	
Յարդ »	5·920	6·372	0·452	

Մեր ձիանը լաւ վիճակի մէջ պահելու համար, նախորդ տարիներուն պէս պիտի ստիպուինք ձեռքէ հանել բաւական թուով երիվարներ և անոնց տեղ նորեր գնել.

ԿԱՌՔ

Կառաց պահպանման և նորոգութեան համար այս տարի մեր ծախքն եղած է 148,765·75 ղրշ, մինչդեռ 1886ին 110,983·75 ղրշ միայն ծախսած էինք, այսինքն 37,782·25 ղրշ աւելի այս տարուան համար՝

Այս ծախք բաժնուած է հետեւեալ կերպիւ.

Պէշիքթաշի արհեստանոցին մէջ ընդհանուր նորոգում 2 կառքի վերնայարկով՝ 19,230 ղրշ. Աք-Սէրայի արհեստանոցին մէջ ընդհանուր նորոգում 7 կառքի առանց վերնայարկի՝ 38,403 ղրշ. Երկու մթերանոցաց արհեստանոցներուն մէջ մասնակի նորոգմունք՝ 10,361 ղրշ. վերջապէս առօրեայ նորոգումներ և ընթացիկ ծախքեր՝ 80,771·75 ղրշ: Համագումար 148,765·75 ղրշ.

Այս գումար ամբողջութեամբ փոխադրուած է Շահ-ու-Վնասի հաշուոյն մէջ՝ Կառաց պահպանման և Նորոգման գլխոյն տակ.

Տարւոյն ընթացքին մէջ փոխուած են 46 անուի շրջանակներ, 7 զսպանակ, կառաց արագութիւնը նուազեցնող 60 պտուտակ, 8 սահեցնող պտուտակ, 284 պայ–, 34 Բէյձ, 9 տուփ իւղ և 53 բարձ.

Շիշլիի գծին վրայ կառաց պահպանման և նորոգման համար եղած ծախքն է 71,035 ղրշ մինչդեռ 1886ին այս ծախքն էր 67,169·25 ղրշ, որով 3,865·75 ղրուշի յաւելում մը կայ 1887 տարւոյն համար.

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

Ճանապարհաց պահպանման ծախուց գումարն 1887ին եղած է 269,242·50 ղրշ. հետեւեալ կերպիւ. 252,826 ղրշ. ճանապարհաց բուն պահպանման համար և 16,416·50 ղրշ. ճանապարհաց մաքրութեան ծախուց համար.

Ուրեմն մէն մի քիլոմեդրի վրայ բուն նորոգման համար եղած ծախքն է 16,827·65 ղրշ, որուն մէջ են ուղիներու նորոգմունք, խճուղիք, քարայատակք և չաղախեալ մայթերը.

Շիշլիի գծին վրայ ճանապարհաց պահպանման համար եղած ծախքն է 52,303·75 ղրշ, այսինքն մէն մի քիլոմեդրի համար 10,460·75 ղրշ.

Տարւոյն ընթացքին մէջ փոխեցինք 264 [illegible], 1,045 [illegible], 99 [illegible], 5500 [illegible] և [illegible] քար, 115 [illegible], 2700 [illegible] և 2,750 գամ.

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄՆ

1887 տարւոյն մէջ մէն մի օր բանող կառաց թիւն է 42·02, այն է ամբողջ տարւոյն մէջ 15,337·30, արտադրելով 4,064,044·50 ղրշ խառն դրամով, այսինքն 264·98 ղրշ օրական մէն մի կառքի համար. Փոխադրեալ ուղեւորաց թիւն է 4,166,128, այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 272 ուղեւոր, որ կը համապատասխանէ մէն մի կառքի և ուղեւորի համար 0·975 ղրշ հասոյթի.

1886 ի հասոյթն եղած էր 3,865,102·50 ղրշ խառն դրամով՝ 14,822 օրականներու կամ օրը 40·61 կառաց համար, և փոխադրեալ ուղեւորաց թիւն էր 3,976,610, այսինքն մէն մի կառքի համար օրական 260·76 ղրշ եւ 268 ուղեւոր.

Ուստի 1887 ին հասոյթն 198,843 ղրշ աւելի եղած եւ ուղեւորաց թիւն աւելցած է 189,518.

Մէն մի ուղեւորի պտըտած տեղն է միջին հաշուով 3 քիլոմետր եւ 34 մետր, եւ մէն մի քիլոմեդրի վրայ իւրաքանչիւր ուղեւորի տուած հասոյթը 0,327 ղրշ, մինչդեռ 1886 ին 0·279 ղրշ էր.

Մեր Շիշլիի կառքերն 1887 ին փոխադրած են 1,904,126 ուղեւոր, արտադրելով 2,101,264·50 ղրշի հասոյթ մը խառն դրամով, այսինքն մէն մի ուղեւորի համար միջին հաշուով 1·103 ղրշ. 1886 ին փոխադրած էինք 1,671,065 ուղեւոր որք տուած էին 1,998,587·50 ղրշի հասոյթ մը խառն դրամով. ուրեմն 1887 ին ուղեւորաց թիւն աւելցած է 233,061 եւ հասոյթը 102,677 ղրշ խառն դրամով. Այս գծին վրայ երթեւեկող կառաց թիւն է օրական 23·16 եւ օրական միջին հասոյթը 5,756·89 ղրշ խառն դրամով, կամ 250·19 ղրշ մէն մի կառքի օրականի համար.

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

1887 մարտ 19/31ի Ընդհանուր Ժողովոյ որոշման համաձայն, 1886ի տարեշրջանին ինկած 606 բաժնեթուղթ գնեցինք ջնջելու համար. Հետեւաբար այս տարի մեր դրամագլուխը վերստին նուազեցուցինք 606 բաժնեթուղթի գնով. Ուստի դրամագլխոյ հաշիւն իջած է 1,030,200 ղրշի և չ'ջնջուած դրամագլխոյ հաշիւն 727,200ի. Այս կերպով, ի շրջաբերութեան եղող բաժնեթղթոց թիւն որ 33,625 էր, այժմ 33,019 է՝ անուանական 17 ոսմ. ոսկի արժէքով և 5 ոսմ. ոսկւոյ տրուած, և ջնջուած ու ո և է շահու չմասնակցող բաժնեթղթոց թիւն է մինչև այսօր 6,931.

606 բաժնեթղթոց գնման գնոյն և 5 ոսմ. ոսկւոյ տրուած բաժնեթղթոց գնոյն տարբերութիւնն, այն է 115,509 ղրշ, Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյ հաշուոյն անցաւ՝ ըստ ձեր նախորդ որոշման.

Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման դրամագլուխն, զոր հաստատեցինք իբր [illegible] դրամագլուխ ի նախատեսութիւն այն պատահականութեանց որք կրնան յառաջ գալ, անցեալ տարի կը փակուէր ի

	Ղրշ. 311,367·41
Ասոր վրայ աւելցուցինք	
1. Շահուց Մնացորդը՝ 606 բաժնեթղթոց գնման համար հարկ եղած գումարը մէջէն հանելէ յետոյ, այն է	138,020·34
2. 606 բաժնեթղթոց գնման գնոյն և 5 ոսմ. ոսկւոյ տրուած բաժնեթղթոց գնոյն տարբերութիւնը	115,309
Համագումար ղրշ.	564,696·75
Այս գումարէն հանեցինք 52 երիվարաց գնման գումարն, որ է 52 երիվար 2 540·83ական ղրշէն՝ 132,123 ղրշ, ուսկից հանելով Վաճառուած և Մաշուած հաշուոյն վճարած գումարն [illegible] գումարին մէջէն որ ըստ մեր նախորդ տեղեկագրոյն յատկապէս սահմանուած էր երիվարաց գնման և որ այս կերպիւ բոլորովին կ'սպառի, այն է 95 419 ղրուշ, կը մնայ տակաւին	36,704
Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյն հանուած՝ որ կը փակուի այսպէս ի ղրշ.	527,992·75
Նէ-Բէհլիւնոյ ջնջման հաշիւն, որ Զանազան հաշուոց [illegible] հաշուոյն մէջ անցած է, անցեալ տարի կը փակուէր ի ղրշ	135,461·75
1887ին ասոր վրայ աւելցուցինք 10 % [illegible] հաշուէն որ 12,564·75 ղրշի իջած է	1,396
Համագումար	136 857·75
Այս գումարէն կը հանենք 1887 դեկտեմբեր 31ին Շահ-ու-Վնասի հաշուոյն անցած գումարն	70,000
Մնացորդ	66,857·75

Ինչպէս կը տեսնէք, Տեարք, մէկ կողմն հին հաշուոց ջնջումն յառաջ կը տարուի կանոնաւոր եղանակաւ և կը յուսանք այս տարի բոլորովին անհետացնել զայնս, և միւս կողմէ մեր պահեստի դրամք, միշտ աւելնալով, լաւ ապագայ մը գուշակել կուտան մեր Ընկերութեան.

Շահ-ու-Վնասի հաշիւը կը փակուի զուտ շահով մը որ է	Ղրշ. 1,287,319·75
Զեղչելով 32,519 բաժնեթղթի վրայ թիւ 31 կտրոնին 25 ղրշ ոսկեդրամին վճարման գումարը	812,975
կը մնայ	474,344·75
Այս գումարէն զեղչելով սովորական և կանոնադրական գումարները	89,100·90
պատրաստ կը մնայ ղրշ.	385,243·85

Ըստ այն արտօնութեան զոր անցեալ տարի տուիք մեզ, հինգ տարուան ժամանակամիջոցի մը համար, այս տարի պիտի շարունակենք բաժնեթղթոց ջնջումը վերագնման եղանակաւ, որուն համար պիտի գնենք, պատրաստուած ցուցակին համաձայն, 636 բաժնեթուղթ, և հաշուոց փակումէն ի վեր այս բաժնեթղթոց մեծ մասն արդէն գնուած է: Ձեր Վարչական Խորհուրդն արտօնութիւն կը խնդրէ դարձեալ Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյն անցընելու շահուց Մնացորդն՝ այդ բաժնեթղթոց համար 1887ի եղանակին համաձայն հարկ եղած գումարը մէջէն հանելէ յետոյ.

Յաւարտ բանից, ձեր Վարչական Խորհուրդը պատիւ ունի ձեր հաւանութեան ենթարկել հետեւեալ որոշումները.

Ա. ՈՐՈՇՈՒՄ. 1887 տարեշրջանի հաշիւները վաւերացեալ են եւ շահաբաժնի թիւ 32 կտրոնները ջնջուած.

Բ. ՈՐՈՇՈՒՄ. Շահուց Մնացորդն, 1887ի տարեշրջանին ինկած 636 բաժնեթղթոց ջնջման համար հարկ եղած գումարը մէջէն հանելէ յետոյ, կ'անցուի Նէ-Բէհլիւնոյ պահպանման և Նորոգման դրամագլխոյն.

Կը մնայ մեզ միայն, Տեարք, խնդրել ձեզնէ որ ձեռնարկէք Վարչական Խորհրդոյ երկու անդամոց ընտրութեան փոխանակ

Ռ. ԷՏՈՒԱՐՏՍ

եւ ՍԵՐՊՈՒՀ ՄԱՔՍՈՒՏ էֆէնտիներու որք Հիմնական կանոնագրոյն 18րդ եւ 21րդ յօդուածոց տրամադրութեան համաձայն կը հրաժարին անդամակցութենէ.

(Տեղեկագրոյն կից Ընդհանուր հաշուեկշիռն եւ Շահուվնասի ցուցակը կը հրատարակենք վաղը.)

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔ

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Մինչեւ վաթսունական թուականները թէ՛ հարաւային Եւրոպիոյ և թէ Արեւմտեան Ասիոյ շերամի սերմերն առողջ էին և ամեն տարի առատ և ազնիւ խոզակ (բոժոժ) կ'արտադրէին. Այս թուականներուն ի Ֆրանսա և Իտալիա համաճարակ հիւանդութիւն մը սկսաւ, որով շերամի սերմերը դեռ ևս խոզակ հիւսելու վիճակին չհասած կը կոտորուէին մեծաւ մասամբ, իսկ ա՛յն շերամներն, որք թէև տկար բայց կերպիւ իւիք կը յաջողէին խոզակ հիւսել, թիթեռան կերպափոխուելէ զկնի երբ սերմեր կը շինէին, սոցա ո՛չ խոզակն էր ազնիւ և ոչ արտադրած սերմն ընդունակ ապագայ առողջ շերամներ յառաջ բերելու. Այս կերպով քանի մը տարուայ մէջ այն աստիճան վատթարացաւ շերամապահական գործն, որ հարկ անհրաժեշտ եղաւ օտար երկիրներէ բերել շերամի առողջ սերմեր. Այսպէս ֆրանսացի և իտալացի շերամատածները դիմեցին Արեւելք և ահագին քանակութեամբ շերամի սերմեր գնելով ի Փոքր Ասիա, ի Կովկաս եւ ի Պարսկաստան, փոխադրեցին զայնս. Սակայն այս փորձն անյաջող անցաւ, զի դոյզանէ եկած շերամները բնիկ շերամներուն բաղդէն շատ տարբեր բաղդ չունեցան. Այս ցաւին նոր դարման մ'ընելու համար Եւրոպայի շերամապահք Ճենաստանէն և մանաւանդ Ճափոնէն շերամի սերմեր բերել տուին որք նոյնպէս նշանաւոր և տեւական արդիւնք չը տուին.

Մինչ այս մինչ այն, այդ շերամի հիւանդութիւնն հասաւ մեր երկիրն ևս ու ծաւալեցաւ ամբողջ արեւմտեան Ասիոյ մէջ.

Շերամապահական ճիւղը կորստեան անդունդի եզրն էր հասած, երբ Նախախնամութիւնը վերջապէս գթալով մելիոնաւոր ժողովրդոց, աշխարհահռչակ գիտնական Բաստէօրն յարոյց, որպէս Նոր Մովսէս մը դոցա համար.

Բաստէօր հնարեց շերամի սերմնահանութեան նոր մեթոտ մը, որով պատրաստուած սերմերը գործնականին մէջ մեծամեծ արդիւնքներ արտադրելով, կարճ միջոցի մէջ ճանչուեցաւ որպէս լաւագոյն մեթոտ և արագապէս տարածուեցաւ ամբողջ Եւրոպիոյ մէջ.

Եւ այսօր կը տեսնենք որ ֆրանսացի շերամապահք Բաստէօրեան մեթոտով հանուած ազնիւ շերամի սերմեր մատակարարելէ զատ իրենց երկրին, մեծ քանակութեամբ Կ. Պոլիս ևս կը ներածեն և նպաստաւոր գներով կը վաճառեն մեր երկրի շերամապահներուն, որք առ ի չգոյէ տեղական լաւագոյն սերմի՝ ստիպուած են օտարէն գնել.

Այժմ գալով մեր երկրի բնիկ շերամի սերմերուն որք բարեբաղդաբար տակաւին բնաջինջ եղած չեն, ինչպէս ի Կովկաս կամ այլուր, պէտք է ըսեմ որ սոքա թէև ըստ որակի շատ աւելի ազնիւ են քան ֆրանսականն, սակայն ըստ քանակի խիստ աննշան են.

Բնիկ խոզակն որպէս աւելի ազնիւ միշտ աւելի բարձր գին է ունեցած հրապարակի վրայ քան օտար շերամասերմը, խոզակը. սակայն ցաւ է ըսել, որ այս վերջին տարիներս օտար երկրաց սերմերու մեծաքանակ ներածութեամբ մեր բնիկ սերմերն հետզհետէ կ'արտաքսուին հրապարակէ և հաւանօրէն պիտի գայ մի ժամանակ (և այդ օրը շատ հեռու չէ մեզմէ), որ մեր բնիկ խոզակները թանգարանի մէջ միայն պիտի կարող լինինք տեսնել.

Այս ապագայ չարեաց առաջն առնելու և մեր երկրի բնիկ շերամն աւելի ազնուացնելու և տարածելու համար պէտք է ձեռնարկել Բաստէօրեան մեթոտով շերամի սերմերու պատրաստութեան, որով հետզհետէ թէ՛ աւելի և աւելի կ'ազնուանայ ըստ տեսակի, և թէ՛ ըստ քանակի բազմանալով կը տարածուի համայն Թուրքիոյ մէջ.

Այս կենսական խնդիրն իւր առանձին հոգածութեան առարկայ ըրած է Արքունի ագարակաց տեսուչ Մեծապատիւ Թորգոմեան էֆէնտին որուն ի սրտէ կը ցանկանք ամենայն յաջողութիւն.

Շերամաբոյծ ԳԱՐԵԳԻՆ Յ. ԽԱՆՃԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱԼՍ
ԼԻՊԼԷՊՃԻ ՀՕՐՕՐ Օբէրայէն
Դաշնակի համար պատրաստուած ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ԱՊԱՑՈՒՐԻ կողմէ.
Վաճառման կեդրոնատեղին է Յովսէփեան գրատուն, Պոլիս, Համիտիյէ ճատտէսի
1637 3—5

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
MYOSOTIS
[ՄԻՕԶՕՏԻՍ]
Մազուրքա Դաշնակի համար
Օր. Հեղինէ Որդունիի երկասիրութիւնն եղող սոյն գեղեցիկ Մազուրքան, որ հազիւ հրատարակուած՝ գնահատուած է արդէն բազմաթիւ արուեստագէտներէ, հեշտալուր և դիւրասահ եղանակ մ'է որ պատիւ կը բերէ ծաղկատի հեղինակուհւոյն
Վաճառման կեդրոնատեղիք են Ղալաթիա՝ Արշակեան եւ Փանոսեան թղթավաճառանոցն եւ Պ. Վորրի թղթավաճառանոցը, Բերա՝ Պ. Պօտ'ի գրատունը, [illegible] Պ. Գափլիեանի թղթավաճառանոցը, եւ Պոլիս՝ Զարդարեան եւ Յովսէփեան գրատունք. Գին 6 ղրուշ.
1561 3—5

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ժ. ՕՆԷ
ԿԱՐԱՊԻ ԵՐԳԸ
Թարգմանեց Մ. Մ.
Զմիւռնիա Տպագրութիւն Մամուրեան
Գին 5 Ղրուշ
Կը ծախուի գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Պէրպէրեան տպարանը. 1629 2—3

ԲԱՐԻՍ ՖԱՃԻԱԼԱՐԸ
Այս հետաքրքրական և հրահանգիչ վէպին երկրորդ հատորին տպագրութիւնն ալ լրացաւ. Թարգմանիչն է Յովհաննէս էֆէնտի Թօլլեան, և հրատարակիչ-տէրն՝ Կարապետ էֆէնտի Պիպէրեան: Ամբողջ վէպը 4 հատորէ կը բաղկանայ. Տետր առ տետր կը հրատարակուի. Յամեն ամիս 5ական ղրուշ վճարելով բաժանորդ գրուողները կ'ընդունին մէն մի եօթնեկի մէջ հրատարակեալ 4 թերթերն. Գաւառաց համար ամսական բաժանորդագինն 6 ղրուշ է՝ թղթատարութեան ծախիւք. Նամակ և այլն ուղղելի է Կ. Պոլիս Չիչէք-Բազար, Թիւ 23, առ հրատարակիչ-տէրն. Ամսական բաժնեգինները վճարող բաժանորդք կը մասնակցին՝ ի հաշիւ բաժանորդաց գնուած բաժնետոմսից (Րումէլի-երկաթուղոյ) վիճակահանութեան պարգեւներուն.
1564 3—3

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
CARTE GENERALE
Des Provinces européennes et asiatiques
de l'Empire Ottoman
dressé
Par H. KIEPERT
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏԷՍ
Եւրոպական եւ Ասիական Նահանգաց
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ԳԾԱԳՐԵԱԼ
ՀԷՆՐԻ ՔԻՓԷՐԹԷ
Տիեզերահռչակ աշխարհագիտին սոյն ընտիր և նորատիպ քարտէսն որ ունի 126 սանթիմէթր երկայնութիւն և 92 սանթիմէթր լայնութիւն, կը ներկայացնէ բացի օսմանեան պետութեան եւրոպական և ասիական նահանգաց՝ իւրեանց մանրամասն բաժանմամբ, Հայաստան՝ իւր քաղաքական բաժանումներով, Պարսկաստանի արեւմտեան նահանգները, Կովկասիա, Ռուսիոյ հարաւային երկիրները, Եգիպտոսի հիւսիսային մասը, Ռումանիա, Սերվիա, Աւստրո-Հունգարիա, Գարատաղ, Յունաստան, Պուլկարիա և Արեւելեան Ռումէլի ըստ վերջին փոփոխմանց.
Ամբողջ քարտէսը լաթի վրայ անցուած ըլլալով պատի վրայ կախուելու յարմար է և ծալլուելով կարելի է յուղարկել փոստայի միջոցաւ ամենէն հեռաւոր քաղաքները.
Կը գտնուի մի միայն Յակոբեան խան Թիւ 14, Եւրոպական Գրատուն, ի գին մէկ օսմանեան ոսկւոյ.
Սոյն Գրատան մէջ կը գտնուին նաև վերյիշեալ հեղինակին աշխարհի զանազան մասանց քարտէսներն աւելի փոքր դիրքով.
1632 2—5

ՏՐ. Մ. ԳՈՆՍՏԱՆԴԻՆԼ. ՔԱՐԱՄԱՈՒՆԱՍ որ վերջերս Շիրայէն աստ հասած է, ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի իւր տունն ի Պէշիքթաշ, Իմամ ճատտէսի, Թիւ 72, ժամ 2էն 4 ըստ Թրքաց. Հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները.
1643 2—5

ՏՕՔԹԻՕՐ ԶՕՀՐԱՊ
Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին, վաղեմի ներքին բժիշկ Լիոնի եւ Սէնթ Էդիէնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի, Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններուն եւ ելեկտրական դարմանոց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10 էն 1) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի Թիւ 75, կէս օրէն վերջ ի [illegible] Մէրճանճեան դեղարանն 18.
1518 18—40

ՏՕՔԹԻՕՐ ՆԴՈՒԱՐ Ի ՄԱՍԻՍ որ քանի մը տարիներ աստ և Անդրիանուպոլիս բժշկութեամբ պարապելէ յետոյ Վիէննա ուղեւորած էր, այժմ կրկին Կ. Պոլիս հաստատեալ լինելով, ամեն Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7-9 Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դիմաց ԷՄԻՐՃԵԱՆ դեղարանը և 9-10 Բաբը Ալի ճատտէսի ԹԻՒՐՔԻՅԷ դեղարանը կը գտնուի և հիւանդ կ'ընդունի.
Մասնաւոր դարման և խորհուրդ կ'ըստանան ստամոքսի, աղեաց, մորթի եւ ծննդա-միզական գործարանաց հիւանդութիւններէ տառապող անձինք.
1394. 17—20

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
698

ԺԱՆ ԲՈՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գալէ-Գափու, կալաթայի աշտարակին դիմաց և Եաղջիճէ փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԸ ԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Որսորդներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, զանազաններ, Թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ.
Յան. Չշփոթել ԲՈՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ.
691

ԱԺԱՆ ՎԱՃԱՌԵԼ
ՇԱՏ ՎԱՃԱՌԵԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ
Ահաւասիկ այն դրութիւնը զոր ընդունած է արանց և տղայոց համար պատրաստ հանդերձեղէնաց մեծ վաճառատունն
Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
AU CROISSANT
94, [illegible], 94, Վոյվոտայի դիմաց.
Այս վաճառատունն, որ հետզհետէ ահագին տարածութիւն մը կ'առնու, որուն պատճառն է իւր հագուստներուն վայելչութիւնն և դիմացկունութիւնն, այս տարի իւր հագուստներն ի վաճառ հանած է այնքան զեղչեալ գներով որ իւր մրցակիցներն անգամ սքանչացած են: Յիշեալ տան մէջ այցելութիւն մը կը բաւէ համոզելու համար ամենէն թերահաւատները.
1506

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ,

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կայսերական կառավարութեան որոշմամբ և օսմ. Հանր. Պարտուց վարչութեան համաձայնութեամբ, կը ծանուցուի այն անձանց որք Օսմ. Հանրային Պարտուց արժէթղթեր ունին՝ 1881 դեկտեմբեր 8/20ի կայսերական հրովարտակին մէջ որոշուած, ի բաց առեալ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերը, թէ այն արժէթուղթք որք մինչեւ 1888 մայիս 1/13 Արձանագրութեան և Միացման չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին։

Րամազան արժէթուղթերն որք կայսերական հրովարտակին ե. յօդուածին համաձայն չեղեալ պիտի նկատուէին մինչեւ 1887 դեկտեմբեր 8/20, վերոյիշեալ կարգադրութեան շնորհիւ՝ միւս արժէթղթոց տրուած սպայմանաժամն ունին։

Արժեստարք կը հրաւիրուին հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարել Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ ի Կ. Պոլիս, մինչեւ 1/13 մայիս 1888։ 1410

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէտարց թէ 1873 ապրիլ 1 ի և հոկտեմբեր 1 ի անվճար մնացած կտրոններն 1888 ապրիլ 1էն և հոկտեմբեր 1էն առաջ պարտին ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի Պոլսոյ գրասենեկաց։ Այս պայմանաժամէն յետոյ այդ կտրոնները չեղեալ պիտի նկատուին ի նպաստ Գանձուն, ըստ այն օրէնքին որ կը վարէ Օսմ. Հանր. Պարտուց Մայր-հաշիւը։

Նոյնպէս, 1872 հոկտեմբեր 1ին և դեկտեմբեր 1ին եւ 1873 փետրուար 1ին, ապրիլ 1ին և յունիս 1ին շահած արժէթուղթերն, որք 1888 ապրիլ 1էն, յունիս 1էն, օգոստոս 1էն, հոկտեմբեր 1էն եւ դեկտեմբեր 1էն առաջ չներկայացուին, չեղեալ պիտի նկատուին ի նպաստ Գանձուն։ 1531

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լուսնոտութիւն, Խուզէոյ, Մկնածրգտութիւն, Ողնածուծի հիւանդութիւնք, Գլխու պտոյտք, Ուղեղի յոգնութիւն Գլխացաւ, Քնատութիւն ապահովապէս կը բուժին

ՀԷՆՐԻ ՄԻՒՌԻ ՕՇԱՐԱԿՈՎ

15 տարուան փորձառութիւն Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ

ԲԱԴ ԵՒ ՍԻՒՌ

Տ'ԷՍԳԱՌԿՕ ՏԸ ՄԻՒՌ

ՀԱՐԲՈՒԽը, կոկորդի և կուրծքի տկարութիւնք, կապուտ հազն եւս անպատճառ կը բուժին

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Ղալաթայի։ 1133

PAPIER WLINSI

ՎԼԷՆՍԻԻ ԹՈՒՂԹ

ՎԼԷՆՍԻ Թուղթին աճող յաջողութեան պատճառն այն է թէ մարմնոյն բորբոքումները դուրս քաշելու յատկութիւնն ունի։ Առաջնակարգ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն ընդդէմ կուրծքի տկարութեանց, Հարբուխ, Պրոնշիդ, Կոկորդի ցաւ, Յօդացաւ։ Իր գործածութիւն շատ պարզ եւ դիւրին է։ Կը բաւէ միայն անգամ մը մարմնոյն վրայ դնել։

Բարիզ, Ժ. Վիալէն եւ ընկ. 31, Սէնի փողոց։ Կը գտնուիամեն դեղատանց մէջ։

Պահանջել ՎԼԷՆՍԻ անունը։ 113

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայ և Թօնիսի միջև կանոնաւորապէս թռնող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ... Կօլ որ ապրիլ 4ին Մարսիլիայէն և ապրիլ 11 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտալի որ պիտի մեկնի ապրիլ 9ին։

Ուղևորի և պրոֆ ...

Նաւուղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՌԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւշիւք Միլլէթ
1606 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

The WESTERN, ապահովագրական Ընկերութիւն ի Թորոնթօ
Դրամագլուխ 100,000 անգլ. ոսկի

L'ETERNELLE
Ապահովագրական անանուն ընկերութիւն ի Բարիզ. ընկերական դրամագլուխ 5,150,000 Ֆրանք որ պիտի բարձրանայ 10,000,000 Ֆրանքի

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

THE WESTERN ապահովագրական ընկերութիւն ի Թորոնթօ

Դրամագլուխ 100,000 անգլ. ոսկի

Վերոյիշեալ ընկերութեանց Արեւելից Տնօրէնութիւնն արտօնեալ է նմանապէս ծովային ապահովագրութիւններ ընդունիլ ԼՈՅՏ ԱՆԿԼԷի համար։

Արեւելից համար տնօրէն Ս. ԼԷՅՆՍՌ
1381 Էլլիի խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԽԻՂՈՑ ԱՆՀԱՄԸՆ ԵՒ ԱՆՀՈՏ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռույցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքիւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կը խմուի։

Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահասիրական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն գրգռելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ։ Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շիշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լըսիւէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի կթիղէթին վրայ կը գտնուի։ Տէլլա Սուտայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մօրիւ ձկան բնական իւղի շիշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն ընելու է։

գործարանի նշանը։

Գ. Գ. ՏԱՐՃԻՕ, Թալս [illegible] 1257

ՉՄԻՆԷՆԵՐ

ԾԽՆԵԼՈՑՆԵՐ

ՄԻԱԿ ԿԵՆՏՐՈՆԱՏԵՂԻ ՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒ ՌԻՆՏ-ԿԻԷ ԳԻԻՐԻԹ Վաճառատան ՁՄԻՆԷՆԵՐՈՒ

Ջուր հաւաքածոյ յախճապակեայ, Թափծու երկաթէ և այլ ՉՄԻՆԷՆԵՐՈՒ ԲԷԹՐՈՒԼՈՎ, ՏԱՔՑՈՂ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵ

Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէլլէվիւէ փողոց
32, Մահմուտիյէ ճաղոց) Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ձուլածոյ և թափծու երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

Ամէն տեսակ գործիք ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻԻԹ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 Ֆրանք
Պահեստի »	2,825,000 Ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւն. պարունակող ծրարներ, որք յանձնուած են ամենայն թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim C° d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 Ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ.

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳՏՈՐ ՈՐԴԻ
1132 Ընդհանուր Գործակատար ի Կ. Պոլիս այդ երկու Ընկերութեան

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլի և Միջերկրականի միջև թռնող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերսա	3000
Թիպս	3250	Լոգիւս	800
Մեմֆիս	3250	Օլինթուս	800
Մարիոթիս	3250	Սեպիլ	700

Մեկնելու շոգենաւը, Նաւսիլենս Թոմաս, ամսոյս դէպի 11/23ին Լիվերպուլէն առ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻԹԸԼ և ԸՆԿ. Ռեթթոլլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
1391 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվերբուլ

ԲԱԲԱՆԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս թռնող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալյա Սոֆիա	3,000	Պըգս
Սըթարթա	2,500	Սմիգըս
Սըգարիա	2,500	Քռուբըլօնգ
Լազընիա	2,500	Ռոկըզ
Մասեսոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆոթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վտահուք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲՈԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
1586 Գործակալ

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՆՍԻՒՏԱՐԵՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լուժէն Բաբարօր
» Լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Նազըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնեա, եւն եւն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անկորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախնական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր սեռակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (կառավարական Աւստրիոյ-Հունգարական կառավարութեան ներքին գործոց նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՉԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Տոքթոր Այէրի Չէրրի փէքթորալը բաղկացնող նիւթերը թէ յԱմերիկա եւ թէ Պոլիս հրատարակուած են, ուզողը կրնայ մեր մաղազայէն դեղագիրը ստանալ։ Բժիշկներն իսկ կը յանձնարարեն այս դեղը հիւանդներու։ Եզական դեղ ու դարման է հարբուխի, հազի եւ կոկորդի ու կուրծքի հիւանդութեանց. մանաւանդ ձմեռուան աս եղանակին մէջ։ Բազում վտանգաւոր հիւանդութենէ ազատած են սորա միջոցաւ։ Նոր սկսած թոքախտը կը բուժէ եւ յառաջացեալ թոքախտ ունեցողներու նեղութիւնն ամենայնիւ կը մեղմացնէ։ Դեղավաճառք կը ծախեն։ Այէրի Չէրրի Փէքթորալը հարցունելու է։ Կեդրոնատեղին է Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունն որ ի Ղալաթիա։

Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայէն նոր եկած ոսկեզօծ իրեր որք գրեթէ ոսկւոյ նման տեսողական են ու դիմացկուն, ինչպէս են թեւնոցի ու կուրծքի կոճակներ, ժամացոյցի շղթայք կանանց եւ տղանց համար, պռօշներ, մանեակներ, օղեր և այլն։ Եկած է նաև Նորելուկ քարիւղի լամբաներ 60 եւ 80 ճրագի լոյսով։ Ընտիր կարի մեքենայներ։ Մեքենայով կարելու յարմար կակուղ մատամիոններ։ Նորանոր Ամերիկայի գեղեցիկ ժամացոյցներ, եւ այլ ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ բազմատեսակ վաճառք որք չափաւոր գներով կը ծախուին։ 581

Արտօնատէր Ս. ՏՈՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1888 Մարտ 1 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Ռ. — Թ.

12 30 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյ. Թարապիա Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 18
1 40 Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյ. Թար. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 17
3 15 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 20
4 30 Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
7 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բ. Հ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 22
8 30 Գավագ Եէնիմ. Մէզ. Պէօյ. Թար. Պէյգօզ Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 34
10 — Մէզարպ. Պէօյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. 21

Արնավուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց ժամերը

12 15 Եէնք. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Օրթ. Պէշիք. 20
1 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գաւպ. 21
1 30 Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գավպ. 28
2 10 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 22
2 40 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գավպ. 18
3 20 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. 33
4 45 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 21
10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 28

Անատոլու եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց ժամերը

12 15 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գավպ. 33
1 — Պէյքօզ Բաշչալ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկելքէօյ (Չէնկ. պիտի հաղրդ.) 23
1 45 Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. 33
2 15 Ա. և Ռ. Գավ. Մէզարպուրնու Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշչալ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. 34
2 35 Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյ. Գուզկ. Պէշ. 21
4 15 Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 17
4 30 Պէյգ. Բաշչ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. 23
8 45 Միրկեօն Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկել. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Իւսկիւտար 23
10 30 Գանտիլլի Չէնկելքէօյ Ուղղակի կամ. 20

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

1 30 Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Եէնիմ. 20
2 45 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյիւք. Մէզարպ. Ռ. Ա. Գավագ 28
3 30 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մէզ. Եէնիմ. 22
5 40 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ամէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մէզր. Եէնիմ. և Գավագներ 34
7 — Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկեօն 23
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մէզար. Պէօյ. 21
10 30 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ամէն. Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյի. Մէզար. Եէնիմ. 1
11 — Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ. 34

Կամուրջէն Արնավուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

2 10 Ուղղակի Պէպէք 18
2 45 Ուղղկի Արնավուտ գիւղ 33
4 15 Ուղղակի Արնավուտգիւղ 21

10 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վափօր Եէնոզ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 28
10 40 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավտ. Պէպէք 22
11 20 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Ամէն. Եէնիք. 20
11 45 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք 28

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

1 15 Ուղղակի Չէնկելքէօյ 33
2 — Ուղղակի Գանտիլլի 21
3 — Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպուզ. Բ. պահճէ Պէյգ. 23
3 35 Ուղղակի Գանտիլլի 17
9 30 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
10 — Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշչալ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Գավագլար 17
10 45 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վան. Գանտիլլի Պէպէք (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշչալ. Պէյգօզ 28
11 45 Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք 21

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
2 30	6 20	12 55	8 15 Պէշիք
1 —	7 —	1 20 Պէշի. Գզկ	9 —
1 30	8 15 Պէշիք	2 —	9 35
2 —	9 —	2 30	10 10 Պէշիք
2 30	9 30	3 5	10 40 Գզ.
3 — Պէշիք	10 — Պէշիք	3 40	10 45 Ֆերպ.
3 30 Ֆերպօթ	10 15 Ֆերպ.	4 15 Ֆերպօթ	11 10
3 45	10 40	4 30 Պէշիք	11 30 Ֆերպ.
4 15	11 10 Գզ.	5 —	11 40
4 45 Ֆերպօթ	11 15 Ֆերպ.	5 30 Ֆերպօթ	11 50 Գզ*
4 50 Վափոր	11 40	5 35	12 —
5 20	12 —	6 25	
5 45 Պէշիք		7 5	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
1 —	8 15 Պէշիք	— —	7 5 Պէշիք
1 45	8 45	1 —	8 15
2 30	9 15	1 40 Պէշիք	8 45
3 — Պէշիք	9 45	2 20	9 15
3 30 Ֆերպօթ	10 10 Պէշիք	3 5	9 45
4 15	10 15 Ֆերպ.	3 45	10 10 Պէշիք
4 45 Ֆերպօթ	10 45	4 15 Ֆերպօթ	10 45 Ֆերպ.
»4 50 Վափոր	11 10	4 50 Պէշիք	10 40
5 45 Պէշիք	11 15 Ֆերպ.	5 25	11 20
6 10	11 45	5 30 Ֆերպօթ	11 30 Ֆերպ.
7 5	12 —	6 35	11 40
			12 —

* Այս երթեւեկութիւն Հրէից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
» Այս երթեւ. կիրակի օրերը ժամ 5ին.

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարեմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 » » (կիրակի օրերը ժ. 5 ին)
10 30 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
3 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 — կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիր. 4 45
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 — կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 30 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 15 » Գապաթաշ
4 15 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Նշմ. — Օդք միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 663